

Fremsat den 3. oktober 2018 af børne- og socialministeren (Mai Mercado)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service, lov om socialtilsyn, lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og ligningsloven (Mere kvalitet i plejefamilier)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 102 af 29. januar 2018, som ændret ved lov nr. 221 af 20. marts 2018, foretages følgende ændringer:

1. I § 5, stk. 1, nr. 3 og 4, § 5, stk. 7, § 63 a, stk. 2, § 63 b, stk. 2 og 3, § 63 c, stk. 2, og § 194, stk. 1, ændres »§ 66, stk. 1, nr. 6« til: »§ 66, stk. 1, nr. 7«.

2. I § 52, stk. 3, nr. 4, ændres »plejefamilie, i en kommunal plejefamilie, på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1, 2, 5 og 6« til: »almen plejefamilie, i en forstærket plejefamilie, i en specialiseret plejefamilie, på et opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, 6 og 7«.

3. I § 52, stk. 3, nr. 5, ændres »plejefamilie, kommunal plejefamilie eller netværksplejefamilie eller på et opholdssted eller en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, 5 og 6« til: »almen plejefamilie, i en forstærket plejefamilie, i en specialiseret plejefamilie eller i en netværksplejefamilie, på et opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-4, 6 og 7«.

4. § 66, stk. 1, nr. 1-2, affattes således:

- »1) almene plejefamilier,
- 2) forstærkede plejefamilier, «

5. I § 66, stk. 1, indsættes efter nr. 2 som nyt nummer:

- »3) specialiserede plejefamilier,«

Nr. 3-7 bliver herefter nr. 4-8.

6. I § 66, stk. 2, ændres »§ 66 a, stk. 1, nr. 2, stk. 2, 6 eller 7« til: »§ 66 b, stk. 1, § 66 e, stk. 1, eller § 66 f, stk. 1«.

7. Før § 66 a indsættes:

»Almene, forstærkede og specialiserede plejefamilier«.

8. § 66 a affattes således:

»§ 66 a. Ved anbringelse af et barn eller en ung i en plejefamilie, skal kommunen vælge den plejefamilie, der imødekommer barnets eller den unges behov for støtte. Kommunen kan vælge én af følgende plejefamilietyper:

- 1) Almene plejefamilier: familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn med lette til moderate støttebehov.
- 2) Forstærkede plejefamilier: familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med moderate til svære støttebehov.
- 3) Specialiserede plejefamilier: familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med svære støttebehov.«

9. Efter § 66 a indsættes:

»Netværksplejefamilier

§ 66 b. Netværksplejefamilier skal være godkendt som konkret egnede i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Stk. 2. Den kommunalbestyrelse, der godkender netværksplejefamilien som konkret egnet, jf. stk. 1, skal i forbindelse med godkendelsen tilbyde plejefamilien et grundkursus i at være plejefamilie.

Stk. 3. Afgørelser om godkendelse som netværksplejefamilie for et bestemt barn eller en bestemt ung kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 4. Den kommunalbestyrelse, der har godkendt netværksplejefamilien, skal, udover godtgørelse for

kost og logi, jf. § 55, stk. 4, dække netværksplejefamiliens øvrige og ekstraordinære omkostninger ved at have barnet eller den unge boende. Op til 20.000 kr. pr. barn årligt kan dækkes som øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation. Netværksplejefamilier kan efter en konkret vurdering desuden få hel eller delvis hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Afgørelser om dækning af øvrige og ekstraordinære omkostninger og om dækning af tabt arbejdsfortjeneste kan påklages efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 5. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse og tilsyn, jf. stk. 1, om grundkursus til netværksplejefamilier, om dækning af netværksplejefamiliens omkostninger ved at have et barn eller en ung boende samt om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste til netværksplejefamilier, jf. stk. 4.

Efteruddannelse og supervision m.v.

§ 66 c. Når der er truffet afgørelse om at anbringe et barn eller en ung i en almen plejefamilie, en forstærket plejefamilie, en specialiseret plejefamilie, eller en netværksplejefamilie, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-4, skal den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for barnets eller den unges ophold hos plejefamilien, jf. §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, sørge for, at plejefamilien under anbringelsen løbende gennemfører den fornødne efteruddannelse og sikre, at plejefamilien modtager den fornødne supervision, rådgivning og vejledning i overensstemmelse med plejeopgavens omfang.

Stk. 2. Støtten til plejefamilien efter stk. 1 skal være intensiv i begyndelsen af anbringelsen.

Stk. 3. Støtten til plejefamilien efter stk. 1 skal ydes af en anden person end den, der aftaler honorering og andre vilkår med plejefamilien.

Stk. 4. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om supervision, rådgivning og vejledning til samt efteruddannelse til almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier og specialiserede plejefamilier.

Faglig støtte til netværksplejefamilier og adoptanter

§ 66 d. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde den fornødne faglige støtte til

1) netværksplejefamilier i overensstemmelse med plejeopgavens omfang og

2) familier, der har adopteret et barn eller en ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien.

Stk. 2. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om faglige støtte til netværksplejefamilier og familier, der har adopteret et barn eller en ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien.

Egne værelser m.v.

§ 66 e. Egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder, hvor den unge selv råder over sin egen bolig, jf. § 66, stk. 1, nr. 5, skal være godkendt som konkret egnede i forhold til den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune. Afgørelsen om godkendelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med egne værelser, kollegier og kollegielignende opholdssteder.

Pladser på efterskoler m.v.

§ 66 f. Har en efterskole, en fri fagskole eller en fri grundskole med kostafdeling otte pladser eller derunder til anbringelse af børn eller unge efter § 52, stk. 3, nr. 7, skal den enkelte plads være godkendt som konkret egnet i forhold til det pågældende barn eller den pågældende unge af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Stk. 2. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med konkret godkendte pladser på efterskoler, frie fagskoler eller frie grundskoler med kostafdeling.«

10. I § 68 b, stk. 2, og § 76 a, stk. 2, ændres »§ 66, stk. 1, nr. 1-3« til: »§ 66, stk. 1, nr. 1-4«.

11. I § 76, stk. 6, ændres »§ 66, stk. 1, nr. 4« til: »§ 66, stk. 1, nr. 5«.

12. § 148 a, stk. 3, affattes således:

»*Stk. 3.* Tilsynet efter stk. 1 omfatter ikke netværksplejefamilier, jf. § 66, stk. 1, nr. 4, egne værelser m.v., jf. § 66, stk. 1, nr. 5.«

§ 2

I lov om socialtilsyn, jf. lovbekendtgørelse nr. xxx af xx. xx 201x, som ændret ved § x i lov nr. xxx af xx. xx 201x, § 1 i lov nr. xx af xx. xx 201x, og § x i lov nr. xxx af xx. xx 201x, foretages følgende ændringer:

1. § 4, stk. 1, nr. 1, affattes således:

»almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier og specialiserede plejefamilier efter § 66, stk. 1, nr. 1-3, i lov om social service«.

2. I § 4, stk. 1, nr. 2 ændres »§ 66, stk. 1, nr. 5-7, jf. dog § 66 a, stk. 7« til: »§ 66, stk. 1, nr. 6-8, jf. dog § 66 f«.

3. I § 5, stk. 8, ændres »plejefamilier og kommunale plejefamilier, jf. § 66, stk. 1, nr. 1 og 2« til: »almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier og specialiserede plejefamilier, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3«.

4. § 5, stk. 9, ophæves og stk. 10 bliver herefter til stk. 9.

5. Efter § 5 indsættes:

»Særligt for godkendelsen af plejefamilier

§ 5 a. Socialtilsynet skal ved deres godkendelse, jf. § 5, af almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier og specialiserede plejefamilier, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3 i lov om social service, følge et fast koncept for godkendelsen, som beskriver centrale elementer i godkendelsesforløbet og indeholder redskaber til afdækning og vurdering af ansørgernes kompetencer.

Stk. 2. Socialtilsynet skal som en integreret del af godkendelsesprocessen tilbyde plejefamilien et grundkursus i at være plejefamilie.

Stk. 3. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om socialtilsynets godkendelse af plejefamilier, herunder om elementerne i godkendelseskonceptet.«

6. I § 6, stk. 4, ændres »§ 66, stk. 1, nr. 7« til: »§ 66, stk. 1, nr. 8«.

§ 3

I lov om voksenansvar for anbragte børn og unge, jf. lovbekendtgørelse nr. xxx af xx. xx 201x, som ændret

§ 5

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2019.

Stk. 2. For plejefamilier og kommunale plejefamilier, der er godkendt som konkret egnede i forhold til et eller flere nærmere angivne børn eller unge af den

ved § x i lov nr. xxx af xx. xx 201x, § 1 i lov nr. xx af xx. xx 201x, og § x i lov nr. xxx af xx. xx 201x, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 2, ændres »§ 66, stk. 1, nr. 7« til: »§ 66, stk. 1, nr. 8«.

2. I § 2, stk. 4, § 4, stk. 1, § 5, stk. 1, § 6, stk. 1, § 8, § 9, § 10, § 11, stk. 1, § 15, stk. 1, § 16, stk. 1 og 4, § 17, stk. 1, § 19, stk. 1, og § 21, stk. 3, ændres »§ 66, stk. 1, nr. 5 og 6« til: »§ 66, stk. 1, nr. 6 og 7«.

3. I § 6, stk. 1, og § 8, ændres »kommunale plejefamilier, der er godkendt som generelt egnede efter § 66, stk. 1, nr. 2, jf. § 66 a, stk. 1, nr. 1« til: »specialiserede plejefamilier, der er godkendt efter § 66, stk. 1, nr. 3, jf. § 66, stk. 2«.

4. I § 14, stk. 1, § 16, stk. 2, og § 18, stk. 1, ændres »§ 66, stk. 1, nr. 6« til: »§ 66, stk. 1, nr. 7«.

§ 4

I ligningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1162 af 1. september 2016, som ændret bl.a. ved lov nr. 475 af 17. maj 2017 og senest ved § 1 i lov nr. 396 af 2. maj 2018, foretages følgende ændringer:

1. I § 7, nr. 9, indsættes efter »§ 45, stk. 5«: », § 66 b, stk. 4, 2. pkt.«

2. I § 7, nr. 11, 1. pkt., ændres »§ 52, stk. 3, nr. 8« til: »§ 52, stk. 3, nr. 7«.

3. I § 9, stk. 6, 1. pkt., ændres »§ 66 a, stk. 1 og 2« til: »§ 66 a, stk. 1, og § 66 b, stk. 1«.

4. I § 9, stk. 6, 2. pkt., ændres »§ 66 a, stk. 8« til: »§ 55, stk. 4«.

anbringende kommune, jf. § 66 a, stk. 1, nr. 2, i lov om social service, på tidspunktet for lovens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler anvendelse, indtil anbringelsen af det eller de nærmere angivne børn og unge ophører.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning og baggrund
2. Lovforslagets hovedpunkter
 - 2.1. Nye plejefamilytyper
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser
 - 2.1.3. Den foreslåede ordning
 - 2.2. Afskaffelse af konkret godkendte plejefamilier
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser
 - 2.2.3. Den foreslåede ordning
 - 2.3. Tilrettelæggelse af støtten til plejefamilier
 - 2.3.1. Gældende ret
 - 2.3.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser
 - 2.3.3. Den foreslåede ordning
 - 2.4. Mere ensartet godkendelse og nyt vidensbaseret grundkursus
 - 2.4.1. Gældende ret
 - 2.4.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser
 - 2.4.3. Den foreslåede ordning
 - 2.5. Skattefri dækning af netværksplejefamiliers øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation
 - 2.5.1. Gældende ret
 - 2.5.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser
 - 2.5.3. Den foreslåede ordning
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
 - 3.1. Nye plejefamilytyper
 - 3.2. Afskaffelse af konkret godkendte plejefamilier
 - 3.3. Tilrettelæggelse af støtten til plejefamilier
 - 3.4. Mere ensartet godkendelse og nyt vidensbaseret grundkursus
 - 3.5. Skattefri dækning af netværksplejefamiliers øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Miljømæssige konsekvenser
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
9. Sammenfattende skema

1. Indledning og baggrund

Partierne bag satspuljen indgik den 10. november 2017 en aftale, der skal sikre mere kvalitet i plejefamilier.

Aftalen ”Mere kvalitet i plejefamilier – en bedre opvækst for det anbragte barn” er en delaftale i den samlede satspuljeaftale for 2018-2021, og dette lovforslag udmønter de elementer i delaftalen, som forudsætter lovændringer.

Plejefamilien er i dag den mest anvendte anbringelsesform, og andelen af børn og unge anbragt i plejefamilie er steget hvert år siden 2010. Ved udgangen af 2010 var 51 procent af de anbragte børn anbragt i plejefamilie mod knap 64 procent i 2016. Samtidig er der i samme periode sket et fald i andelen af børn og unge anbragt på døgninstitutioner og opholdssteder. Den helt store styrke ved familiepleje som anbringelsesform er, at det giver børn og unge, der ikke kan bo hos deres egne forældre, mulighed for en opvækst i familielignende rammer med nære stabile relationer til voksne og en hverdag, der ligner andre børn og unges. Forskningen viser, at netop dét er afgørende for en vellykket anbringelse. Stigningen i antallet af plejefamilieanbringelser betyder, at plejefamilien som type af anbringelsessted i dag skal kunne rumme børn med meget forskellige behov. Nogle børn har brug for almindelig omsorg, opdragelse og en tryk opvækst i familielignende rammer. Andre har også brug for en mere specialiseret indsats, der kræver, at plejefamilien har særlige kompetencer og/eller kan samarbejde med eksterne behandlere, samt at plejefamilien får løbende støtte fra kommunen under anbringelsen.

På den baggrund ønsker partierne med aftalen at sikre et løft af plejefamilieområdet, så børn anbragt i plejefamilier får den indsats, de har brug for, og risikoen for sammenbrud i anbringelserne minimeres. Partierne er enige om, at der skal indføres nye plejefamilietyper, der afspejler bredden i børnenes behov bedre. De nye plejefamilietyper skal understøtte, at kommunerne anvender forskellige plejefamilietyper mere differentieret, end de gør i dag, så børnene anbringes hos plejefamilier, der kan imødekomme deres behov og skabe positiv udvikling for dem. I takt med at nogle plejefamilier får mere komplekse opgaver, er partierne også enige om, at der er behov for at sikre, at der stilles mere ensartede faglige krav til plejefamilier på tværs af landet i forbindelse med godkendelsen. Partierne ønsker derfor at afskaffe den konkrete godkendelse af plejefamilier, så alle plejefamilier, der ikke er barnets eller den unges eget netværk, bliver underlagt de samme

krav til kvalitet. For at sikre plejefamilierne det bedste mulige udbytte af den støtte, de har krav på fra kommunen under anbringelsen, er partierne desuden enige om at adskille økonomi og støtte, så den støtte, plejefamilien har ret til under anbringelsen, gives af en anden person end den, der forhandler plejefamiliens honorering og vilkår. For at sikre, at plejefamilier får det bedste afsat og føler sig rustede til opgaven, er partierne endvidere enige om, at der er behov for et nyt vidensbaseret grundkursus til plejefamilier samt et intensivt opstartsforløb i begyndelsen af anbringelsen, som er relevant og tilpasset den konkrete opgave. Partierne vil også styrke godkendelsen af plejefamilier og sørge for, at den bliver mere ensartet på tværs af de fem socialtilsyn. Endelig ønsker partierne at gøre dækningen af netværksplejefamiliers omkostninger ved at have barnet boende lettere ved at indføre en ordning, der er mindre tidskrævende for både netværksplejefamilier og kommuner.

Lovforslaget har følgende hovedelementer:

- Indførelse af nye plejefamilietyper.
- Afskaffelse af konkret godkendte plejefamilier.
- Tilrettelæggelse af støtten til plejefamilier.
- Mere ensartet godkendelse og nyt vidensbaseret grundkursus.
- Skattefri dækning af netværksplejefamiliers øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation.

De foreslåede ændringer skal samlet set sikre mere kvalitet i plejefamilieanbringelser og samtidig medvirke til et kursskifte på området, der gør, at den indsats, børn i plejefamilier får, er tilstrækkeligt og målrettet og tilpasset det enkelte barns konkrete behov.

Der er som led i satspuljeaftalen afsat midler til aktiviteter, der skal medvirke til at understøtte implementeringen af de foreslåede ændringer af reglerne. Det drejer sig bl.a. om opdatering af Socialstyrelsens håndbog på plejefamilieområdet (”Håndbog for det gode anbringelsesforløb i familiepleje”), så den sætter en mere klar retning for området og udfolder de nye regler. Derudover videreføres det kommunale netværk på plejefamilieområdet som implementeringskanal og forum for videndeling og erfaringsudveksling. Der udarbejdes endvidere en række understøttende redskaber til socialtilsynene, som de skal anvende som led i godkendel-

sen. Endelig foretages en evaluering af det samlede initiativ inkl. de ændrede regler 2 år efter lovens ikrafttræden.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Nye plejefamilietyper

2.1.1. Gældende ret

§ 66 i lov om social service (herefter serviceloven) vedrører anbringelsessteder for børn og unge. I bestemmelsen angives følgende mulige anbringelsessteder:

- 1) plejefamilier,
- 2) kommunale plejefamilier,
- 3) netværksplejefamilier,
- 4) egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder,
- 5) opholdssteder for børn og unge
- 6) døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger, eller
- 7) pladser på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling.

Med Barnets Reform i 2011 fik kommunalbestyrelsen ved valg af konkret anbringelsessted pligt til altid at vælge det anbringelsessted, som bedst kan imødekomme barnets eller den unges behov. Der er stor forskel på de børn og unge, der anbringes uden for hjemmet. Derfor er det vigtigt at fastholde bredden i anbringelsesmulighederne, så man ud fra en konkret vurdering altid har mulighed for at finde det rette tilbud til barnet eller den unge. Anbringelsessteder dækker derfor over en række indbyrdes forskellige anbringelsesmuligheder fra den traditionelle familiepleje til en døgninstitution.

Med Barnets Reform blev det også præciseret, at kommunalbestyrelsen skal vælge et anbringelsessted, der så vidt muligt kan give barnet eller den unge et nært omsorgsmiljø og en stabil voksenkontakt. Forud for en anbringelse skal det derfor vurderes, om en anbringelse i en plejefamilie er mest hensigtsmæssig under hensyntagen til barnets eller den unges behov. Når et barn anbringes i en plejefamilie er det væsent-

ligt, at barnet sideløbende modtager fornøden behandlingsindsats og støtte, såfremt barnet eller den unge har brug for det, jf. servicelovens § 55. Det kan fx være personlig støtte, terapi eller behandling til barnet i forhold til dets særlige behov. Derudover har plejefamilien under anbringelsen ret til støtte i overensstemmelse med plejeopgavens omfang, jf. servicelovens § 66 a, stk. 4.

I serviceloven skelnes der mellem tre typer plejefamilier; netværksplejefamilier, plejefamilier og kommunale plejefamilier.

Plejefamilier og kommunale plejefamilier, jf. servicelovens § 66 stk. 1, nr. 1 og 2, er familier, som enten får honorering eller vederlag for at have et plejebarn boende. Kommunale plejefamilier er en særlig type plejefamilie, som i kraft af særlige kompetencer og kvalifikationer er godkendt til at have børn og unge i pleje, som har tungere problemstillinger, end børn i plejefamilier normalt har. Kommunale plejefamilier, der er godkendt som generelt egnede efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 2, jf. 66 a, stk. 1, nr. 1, har derfor også adgang til at anvende fysisk guidning og afværgehjælp efter voksenansvarslovens §§ 6 og 8. Kommunale plejefamilier har også ret til mere supervision og efteruddannelse end andre plejefamilier.

En netværksplejefamilie, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 3, er en familie, som i kraft af sin personlige relation til et konkret barn, har barnet boende. Netværksplejefamilier er familiemedlemmer eller andre fra barnets eller den unges netværk. Der skal ikke nødvendigvis være et biologisk bånd mellem barn og plejeforældre. Det centrale er, at der er en relation mellem barn og plejeforældre. Netværksplejefamilier får ikke honorering, men får dækket deres omkostninger ved at have barnet boende.

2.1.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser

Der er stor forskel på de børn, der i dag anbringes i plejefamilier. Dét stiller forskellige krav til de kompetencer og den støtte, som plejefamilier skal have.

Herudover er der børn, der har gavn af at bo i en plejefamilie, men som samtidig har brug for, at der sættes ind med supplerende støtte eller behandling, imens barnet bor i plejefamilien. For plejefamilier kan ikke løse alle opgaver. Derfor er det vigtigt, at kommunerne

i forbindelse med en anbringelse i en plejefamilie altid overvejer, om der er behov for yderlige støtte eller behandling til barnet samtidig med, at barnet bor i plejefamilien.

Samtidig har socialtilsynet udviklet en praksis, hvor de godkender plejefamilier ud fra fire forskellige støttebehov: lav, middel, høj og højeste. Der er således ikke overensstemmelse mellem de begreber, der anvendes i serviceloven, og de kategorier, socialtilsynet anvender i godkendelsen af plejefamilier.

Samlet set betyder det, at mulighederne for at målrette indsatsen efter det enkelte barns behov i dag ikke udnyttes fuldt ud, og konsekvensen af det kan være, at nogle børn ikke får den hjælp, de har brug for.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Med denne del af lovforslaget foreslås indførelse af tre nye plejefamilietyper, der matcher forskellighederne i børnenes behov. Den nye kategorisering af plejefamilier skal sikre plejefamilietyper i lovgivningen, der matcher bredden i de behov, børn i plejefamilier har i dag. Samtidig skal de nye plejefamilietyper understøtte, at de vilkår, kommunerne fastsætter for plejefamilien og den støtte, som plejefamilien får under anbringelsen, er differentieret og tilpasset den konkrete opgave, som plejefamilien skal løse.

De nye plejefamilietyper, der foreslås, er, udover netværksplejefamilier, ”almene plejefamilier”, ”forstærkede plejefamilier” og ”specialiserede plejefamilier”.

Netværksplejefamilier som anbringelsessted videreføres uændret.

Det foreslås videre at præcisere i § 66 a, hvilke børn de forskellige plejefamilietyper er godkendt til at kunne varetage omsorgen for, defineret ud fra børnenes støttebehov (lette, moderate og svære). Almene plejefamilier er således familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med moderate støttebehov. Forstærkede plejefamilier er familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med moderate til svære støttebehov. Til sidst foreslås det, at specialiserede plejefamilier er familier, der er godkendt til at varetage omsorgen og sikre udvikling og trivsel for børn og unge med svære støttebehov.

En almen plejefamilie kan således ikke modtage et barn eller en ung i pleje med svær belastningsgrad. En specialiseret plejefamilie - derimod - kan godt modtage et barn eller en ung i pleje med moderate støttebehov, selvom familien er godkendt til at modtage børn og unge med svære støttebehov. Det er således ikke altid hensigtsmæssigt, at en specialiseret plejefamilie, selvom den er godkendt til børn eller unge med svære støttebehov, modtager flere børn eller unge i denne kategori, da det kan sætte familien under et alt for stort pres, der kan få negative konsekvenser for de børn og unge, der er anbragt der. Dette bør der tages højde for i socialtilsynets godkendelse af plejefamilier til et bestemt antal pladser.

De fem socialtilsyn godkender alle nye plejefamilier ud fra den nye typologi, og indplacerer løbende eksisterende plejefamilier på de nye kategorier i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn. I socialtilsynets løbende indplacering af plejefamilier på de nye kategorier svarer en almen plejefamilie til de nuværende støttebehov 1 og 2, forstærkede plejefamilier svarer til belastningsgrad 3 og specialiserede plejefamilier svarer til belastningsgrad 4/kommunal. Specialiserede plejefamilier, vil – som der gælder kommunale plejefamilier i dag - have adgang til at anvende fysisk guidning og afværgehjælp efter voksenansvarslovens §§ 6 og 8 over for anbragte børn og unge med svære støttebehov.

For en uddybende beskrivelse af, hvad der kendetegner de nye plejefamilietyper og de opgaver, de kan varetage henvises til de særlige bemærkninger til § 1, nr.1.

2.2. Afskaffelse af konkret godkendte plejefamilier

2.2.1. Gældende ret

Plejefamilier og kommunale plejefamilier, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 1 og 2, skal være godkendt enten som generelt egnede af socialtilsynet, jf. § 5 i lov om socialtilsyn (herefter socialtilsynsloven), eller som konkret egnede af den anbringende kommune, jf. servicelovens § 66 a, stk. 1, nr. 1 og 2. Plejefamilier og kommunale plejefamilier kan – uanset godkendelsestype – anvendes til anbringelse og/eller aflastning.

Godkendelsen af familier som konkret egnede er forbeholdt de tilfælde, hvor der er en særlig relation mellem plejefamilien og barnet, som gør, at der kan undtages fra kravet om, at plejefamilien godkendes som

generelt egnet efter socialtilsynsloven. Hovedreglen er derfor, at plejefamilier og kommunale plejefamilier som udgangspunkt skal godkendes som generelt egnede af socialtilsynet, og at kommunerne således alene i særlige tilfælde kan godkende en plejefamilie eller en kommunal plejefamilie som konkret egnet til et eller flere nærmere angivne børn. En plejefamilie, der er konkret godkendt, kan som udgangspunkt ikke anvendes af andre kommuner. Det skyldes, at plejefamiliens godkendelse hviler på dens særlige egnethed i forhold til de konkrete børn eller unge, der er anbragt hos dem.

Netværksplejefamilier skal også være godkendt som konkret egnede i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune.

Socialtilsynet fører driftsorienteret tilsyn med plejefamilier og kommunale plejefamilier, der er godkendte som generelt egnede, for at sikre, at plejefamilien fortsat har den fornødne kvalitet, jf. § 6 i socialtilsynsloven, og opfylder betingelserne for godkendelse, jf. § 5, stk. 1. Tilsynet med plejefamilier og kommunale plejefamilier, der er godkendt som konkret egnede og netværksplejefamilier, bliver sikret ved den anbringende kommunes pligt til at føre personrettet tilsyn med barnet eller den unge efter servicelovens § 148, der skal foretages efter behov og minimum to gange årligt. De er således undtaget fra det driftsorienterede tilsyn, der foretages af socialtilsynet.

2.2.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser

Med Barnets Reform i 2011 fik kommunerne mulighed for – i særlige tilfælde – at godkende en plejefamilie som konkret egnet i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung. Formålet var at sikre kommunerne en øget fleksibilitet i forhold til at tilrettelægge og målrette indsatsen, bl.a. for at den konkret godkendte plejefamilie eller kommunale plejefamilie ikke skulle afvente en generel godkendelse fra den stedlige kommune. En plejefamilie eller en kommunal plejefamilie skulle således være godkendt af den stedlige kommune som generelt egnet eller af den anbringende kommune som konkret egnet.

I 2014 blev socialtilsynene indført for at sikre en højere kvalitet i det driftsorienterede tilsyn og i de sociale tilbud og plejefamilier. Med socialtilsynsloven blev

kommunernes mulighed for at godkende en plejefamilie som konkret egnet til et bestemt barn videreført, dog forbeholdt de særlige tilfælde, hvor der er en særlig relation mellem plejefamilien og barnet, som gør, at der kan undtages fra kravet om, at plejefamilien godkendes som generelt egnet efter den foreslåede socialtilsynslov.

Muligheden for at godkende en plejefamilie som konkret egnet til et bestemt barn betyder, at der i dag ikke stilles de samme krav til kvalitet til alle plejefamilier og kommunale plejefamilier. Det betyder også, at det ikke er alle plejefamilier, der i dag er underlagt et uvildigt tilsyn med kvaliteten og forholdene i plejefamilien, da der i konkret godkendte plejefamilier og kommunale plejefamilier alene føres tilsyn med forholdene i plejefamilien i forbindelse med den anbringende kommunes personrettede tilsyn med barnet.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at fjerne kommunernes mulighed for selv at godkende en plejefamilie som konkret egnet til et bestemt barn eller en bestemt ung. I stedet foreslås det fremadrettet at lade de fem socialtilsyn godkende alle plejefamilier med undtagelse af netværksplejefamilier, dvs. almene, forstærkede og specialiserede plejefamilier til anbringelse og/eller aflastning, og sikre den løbende kvalitet gennem det driftsorienterede tilsyn.

De ændrede regler gælder ikke netværksplejefamilier (barnets egen familie eller netværk), der fortsat skal godkendes til anbringelse og/eller aflastning af den anbringende kommune som konkret egnet.

Forslaget ændrer heller ikke ved den eksisterende mulighed for at anbringe et barn eller en ung akut i en ikke-godkendt plejefamilie i op til 2x3 uger, jf. § 4, stk. 4, i serviceloven, og § 5, stk. 4, i socialtilsynsloven.

For plejefamilier og kommunale plejefamilie, der er godkendt som konkret egnede i forhold til et eller flere nærmere angivne børn eller unge af den anbringende kommune, jf. § 66 a, stk. 1, nr. 2 i serviceloven, på tidspunktet for lovens ikrafttræden, finder de hidtil gældende regler anvendelse, indtil anbringelsen af det eller de nærmere angivne børn ophører. Der er således ikke tale om, at konkret godkendte plejefamilier og konkret godkendte kommunale plejefamilier skal re-godkendes af socialtilsynet som generelt egnede, lige-

som der heller ikke er tale om, at de børn og unge, der er anbragt i konkret godkendte plejefamilier eller konkret godkendte kommunale plejefamilier før 1. juli 2019, skal skifte anbringelsessted som følge af forslaget. Børnene kan derimod blive boende, til anbringelsen af dem ophører.

2.3. Tilrettelæggelse af støtten til plejefamilier

2.3.1. Gældende ret

Det er i dag et krav, at plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier skal have løbende efteruddannelse, supervision, råd og vejledning i overensstemmelse med plejeopgavens omfang, jf. § 66 a, stk. 4, i serviceloven.

Plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier har, jf. de mere detaljerede beskrivelser i bekendtgørelse om plejefamilier, ret og pligt til minimum 2 årlige dages efteruddannelse, et obligatorisk grundkursus i at være plejefamilie svarende til minimum fire hele dage samt råd, vejledning og supervision i overensstemmelse med plejeopgavens omfang. For kommunale plejefamilier gælder, at de har ret og pligt til yderligere efteruddannelse og råd, vejledning og supervision i overensstemmelse med plejeopgavens omfang.

Netværksplejefamilier har desuden ret til faglig støtte i overensstemmelse med plejeopgavens omfang, jf. § 66 a, stk. 5, i serviceloven.

2.3.2 Børne- og Socialministeriets overvejelser

Det er i den første tid under en anbringelse, der er den sværeste. Samtidig er der - i takt med, at nogle plejefamilier får mere komplekse opgaver - behov for at understøtte, at den efteruddannelse, supervision, råd og vejledning som plejefamilier har ret og pligt til, er relevant og målrettet den konkrete opgave, som plejefamilien skal løse.

For at forebygge sammenbrud tidligt i anbringelsen og sikre, at plejefamilier og børn får de bedste forudsætninger for en vellykket anbringelse, er der behov for at sikre plejefamilierne intensiv støtte, råd, vejledning og efteruddannelse i den første svære tid, så anbringelserne kommer godt fra start.

Udover ved anbringelsens start er det også vigtigt, at plejefamilien modtager løbende støtte i løbet af anbringelsen, så plejefamilien rustes til at håndtere de udfordringer, der kan opstå undervejs.

En større undersøgelse af plejefamilieområdet fra september 2017, foretaget af Ankestyrelsen, viser, at støtten til plejefamilien under anbringelsen, herunder supervision, råd og vejledning, typisk gives af en kommunalt ansat familieplejekonsulent. En del kommuner anvender desuden kommunale eller private psykologer enten til al supervision eller som et supplement til anden supervision.

Af undersøgelsen fremgår det endvidere, at nogle plejefamilier oplever, at det ikke er en uafhængig fagperson, der giver dem råd, vejledning samt supervision, men derimod samme person, der også er ansvarlig for plejefamiliens honorering- og kontraktforhold. Nogle af plejefamilierne oplyser, at de fravælger supervisionen af den grund.

Det kan være uhensigtsmæssigt, når den person, som plejefamilien forhandler honorering og aftaler kontraktmæssige forhold med, er den samme person, som giver dem supervision, råd og vejledning. Det skyldes, at det kan gøre det svært for plejefamilien at tale åbent om barnets udvikling og de udfordringer, de har behov for sparring i forhold til, fordi de derved frygter, at det kan få indflydelse på honoreringen og ansættelsesforholdet i øvrigt. Med en sammenblanding af de to roller risikerer man således, at plejefamilien ikke får det faglige udbytte af den rådgivning, vejledning og supervision, som oprindeligt var tiltænkt med ordningen.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås på den baggrund at indføre et krav om, at den støtte, som kommunerne skal tilbyde plejefamilier i løbet af anbringelsen i form af supervision, råd, vejledning og efteruddannelse, skal være intensiv i begyndelsen af en anbringelse, så anbringelsen kommer godt fra start. Den intensive støtte i begyndelsen af anbringelsen skal bygge videre på grundkurset og klæde plejefamilien på i forhold til generelle problemstillinger, der kendetegner det at være plejefamilie, men også være relevant og målrettet barnets konkrete behov og familiens situation. Støtten skal således give plejefami-

lien konkrete redskaber, der kan omsættes i hverdagen med barnet.

Forslaget gælder alle plejefamilietyper, herunder også netværksplejefamilier.

Socialstyrelsen udarbejder som led i implementeringen af forslaget et intensivt opstartsforløb, der stilles til rådighed for kommunerne. Kommunerne kan anvende det af Socialstyrelsen udviklede opstartsforløb eller et andet forløb, der er tilsvarende indholds- og omfangsmæssigt. Med henblik på at sikre ordentlig implementering af opstartsforløbene kommunalt vil det blive en betingelse for anvendelsen, at udbydere af Socialstyrelsens opstartsforløb, først har gennemført et kursus i anvendelsen af det underliggende materiale. Der er således tale om en form for certificering for udbydere af opstartsforløb for plejefamilier. Der er hensigten at fastsætte nærmere regler herom i plejefamiliebekendtgørelsen. Materialet til opstartsforløbet kan også anvendes af kommunerne senere under anbringelsen, fx ved de svære overgange, når barnet starter i skole eller bliver teenager.

For at sikre, at plejefamilier får et brugbart udbytte af den støtte (supervision, råd og vejledning), som de modtager fra den anbringende kommune under anbringelsen, forslås det også at indføre et krav om, at støtten skal gives af en anden person end den, der aftaler honorering og andre vilkår med plejefamilien. Det kan for eksempel være fagpersoner, der går under betegnelsen *familieplejekonsulenter*.

Plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamiliers eksisterende ret til løbende efteruddannelse og råd, vejledning og supervision i overensstemmelse med plejeopgavens omfang, jf. servicelovens § 66 a, stk. 4, videreføres uændret. Det samme gælder for netværksplejefamiliers ret til faglig støtte efter servicelovens § 66 a, stk. 5.

Samtidig gives bemyndigelse til, at børne- og socialministeren kan videreføre de gældende regler om omfanget af plejefamiliers efteruddannelse, supervision, råd og vejledning samt fastsætte nærmere regler om omfanget af den intensive støtte i begyndelsen af en anbringelse og gennemførelse af kursus i det af Social-

styrelsen udarbejdede materiale, forud for udbydelse af opstartsforløb med afsæt heri.

2.4. Mere ensartet godkendelse og nyt vidensbaseret grundkursus

2.4.1. Gældende ret

Socialtilsynet godkender plejefamilier og kommunale plejefamilier som generelt egnet på baggrund af en undersøgelse af plejefamiliens samlede forhold, herunder familiens familiemæssige, uddannelsesmæssige og arbejdsmæssige forhold. For at blive godkendt skal plejefamilien opfylde betingelsen om, at plejefamilien efter en samlet vurdering har den fornødne kvalitet, jf. § 6 i socialtilsynsloven, herunder om plejefamilien har relevante kompetencer og kan drage omsorg for barnets særlige behov, udvikling og opdragelse.

Socialtilsynet fører et løbende driftsorienteret med plejefamilien, jf. § 7 i socialtilsynsloven. I forbindelse med tilsynet vurderes det, om forudsætningerne for godkendelsen fortsat er til stede, om plejefamilien fortsat har den fornødne kvalitet, og om plejebarnet trives i plejefamilien.

Det er en forudsætning, at familier, der vil godkendes som generelt eller konkret egnede, samt netværksfamilier, gennemfører et grundkursus i at være plejefamilie, jf. servicelovens § 66 a, stk. 3, socialtilsynslovens § 5, stk. 9, og bekendtgørelse nr. 809 af 23. juni 2016 om plejefamilier. Kurset skal gives i forbindelse med godkendelsen og har til formål at opkvalificere plejefamilien og mindske risikoen for, at plejeforholdet bryder sammen.

Det socialtilsyn, der har godkendt en plejefamilie eller en kommunal plejefamilie som generelt egnet, er ansvarlig for at tilbyde plejefamilien et grundkursus i forbindelse med godkendelsen. For plejefamilier, kommunale plejefamilier, der er godkendt som konkret egnet i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung, samt netværksplejefamilier, er det den kommune, der har godkendt familien, der bærer ansvaret for at tilbyde familien et grundkursus. Kommuner og socialtilsyn kan afholde kurset selv eller tilkøbe det hos en ekstern leverandør.

Plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier skal kun gennemføre grundkurset i for-

bindelse med deres første godkendelse. Kurset skal være gennemført, inden familien modtager børn og unge i pleje, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Hvis en familie modtager et barn eller en ung, inden kurset er gennemført, skal kurset gennemføres hurtigst muligt herefter.

Kurset skal både i omfang og indhold svare til det såkaldte KRITH-kursus, som i sin tid blev udviklet af Socialstyrelsen og de centrale organisationer på området. Kurset skal som minimum have en varighed af fire hele kursusdage.

2.4.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser

I takt med at flere børn anbringes i plejefamilier, og at nogle plejefamilier derfor skal kunne løfte mere komplekse opgaver, er der brug for dels at sikre, at der stilles mere ensartede faglige krav til plejefamilier på tværs af landet i forbindelse med godkendelsen, og dels at styrke den indholdsmæssige kvalitet af det grundkursus, som plejefamilierne får, så det sikrer dem et godt afsæt.

Godkendelsesopgaven i forhold til plejefamilier er fagligt kompleks og adskiller sig fra godkendelse af andre sociale tilbud på flere måder. Plejefamilier åbner deres hjem op for et anbragt barn og investerer alle døgnets timer og deres egen familie i opgaven. Plejefamilier har heller ikke samme muligheder for specialisering som døgninstitutioner og opholdssteder med en bred personalesammensætning. I vurderingen af om en plejefamilie er egnet til opgaven indgår derfor komplekse størrelser som vurderinger af familiens dynamik og sammensætning og betydningen heraf for barnets mulighed for trivsel og udvikling væsentlig. Det er herunder fx relevant at observere og vurdere familiens kommunikation og samspil.

En undersøgelse foretaget af Socialstyrelsen af de fem socialtilsyns praksis for godkendelse af plejefamilier fra august 2017 viser, at socialtilsynenes praksis varierer meget socialtilsynene i mellem. Det kan have konsekvenser i forhold til ligebehandling. Godkendelsesforløbene afvikles eksempelvis forskelligt i forhold til tidspunkt for afholdelse af grundkursus, hvor nogle socialtilsyn afholder kurser forud for indsendelse af ansøgning mens andre afholder grundkursus som en integreret del af godkendelsesforløbet mellem modta-

gelse af ansøgning og afgørelsen. Der er også forskel på, om socialtilsynene selv afvikler grundkurserne eller om de tilkøber kurserne af en ekstern leverandør. Desuden er der forskel på, hvor mange samtaler socialtilsynene holder med ansøgerne under godkendelsesforløbet. Endelig er der forskel på den måde, socialtilsynene opgør sagsbehandlingstiden på, hvilket betyder, at de ikke kan sammenlignes på tværs.

I alle fem socialtilsyn indgår de skriftlige oplysninger, der bliver indhentet i forbindelse med ansøgningen sammen med oplysningerne fra besøgene og samtalerne med familierne i grundlaget for vurderingen af, om en familie kan godkendes som generelt egnet plejefamilie. De tre tilsyn, der selv afholder grundkurset, får også herigennem oplysninger om ansøgerne, som de inddrager i vurderingen af ansøgerne. Erfaringerne med denne fremgangsmåde er positive, fordi de viser, at det giver et brugbart tilbageløb af informationer om ansøgerne, der er nyttige for selve godkendelsen, når grundkurset på denne måde integreres i selve godkendelsesprocessen.

Vurderingen af ansøgerens kvalifikationer indebærer blandt andet, at socialtilsynene også tager stilling til, hvilken belastningsgrad ansøgerne skal godkendes til. Dette er en praksis, der er udviklet i socialtilsynene, og alle fem socialtilsyn anvender samme system til graduering og opererer med de samme støttebehov (lav, middel, høj og højst/kommunal). Støttebehovne indikerer det niveau for barnets vanskeligheder, som en plejefamilie kan godkendes til at varetage. Der er dog ikke en ensartet praksis socialtilsynene imellem i forhold til, hvilke eksplicite kriterier der skal lægges til grund for de enkelte støttebehov, hvilket betyder, at der kan være stor forskel på, hvilken belastningsgrad sammenlignelige ansøgere godkendes til i de fem socialtilsyn.

Der er på den baggrund behov for at understøtte socialtilsynene i at implementere en mere systematisk og ensartet tilgang til godkendelsen af plejefamilier.

2.4.3. Den foreslåede ordning

For at sikre en mere ensartet godkendelsesproces på tværs af de fem socialtilsyn foreslås det at indføre et krav om, at socialtilsynene skal følge et fast koncept for godkendelsen af plejefamilier, der skal styrke god-

kendelsesforløbet og sikre, at de fem socialtilsyn har en ensartet praksis. Det foreslås endvidere, at der udvikles et nyt vidensbaseret nationalt grundkursus til plejefamilier, der skal indgå som et centralt og integreret element i konceptet for godkendelsen. Grundkurset har dels til formål, at ruste plejefamilierne til opgaven, og dels at give socialtilsynet informationer om plejefamiliernes kompetencer, der skal bidrage til og lette selve godkendelsen.

Det foreslås herudover, at børne- og socialministeren gives bemyndigelse til at kunne fastsætte nærmere regler for socialtilsynets godkendelse af plejefamilier, herunder om de enkelte elementer i godkendelseskonceptet og om formålet hermed.

Det faste koncept for godkendelsen skal præcisere centrale elementer i godkendelsen fra ansøgningstidspunktet, den grundige undersøgelse af familiens egnethed til socialtilsynets afgørelse om godkendelse. De centrale elementer vil eksempelvis vedrøre besøg i hjemmet, samtale med samtlige medlemmer af husstanden, et nyt vidensbaseret grundkursus samt placering af grundkursusdagene i selve godkendelsesforløbet. Godkendelseskonceptet vil endvidere bestå af understøttende redskaber til afdækning og vurdering af ansøgernes kompetencer.

Indførelsen af et fast koncept for godkendelsen af plejefamilier betyder ingen ændringer i forhold til kvalitetsmodellen, der fortsat vil gælde for godkendelsen af og tilsynet med plejefamilier. Konceptet skal i stedet betragtes som et supplerende krav, der præciserer, hvilke elementer socialtilsynene skal komme omkring i godkendelsen af plejefamilier. Det er således hensigten, at både de enkelte elementer i godkendelseskonceptet og de understøttende redskaber skal understøtte temaerne i kvalitetsmodellen ved at bidrage til en grundig undersøgelse af ansøgernes og familiens egnethed.

Socialstyrelsen udvikler det nye koncept for godkendelsen af plejefamilier med inddragelse af relevant viden hos de fem socialtilsyn.

2.5. Skattefri dækning af netværksplejefamiliers øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation

2.5.1. Gældende ret

Netværksplejefamilier modtager ikke afhonorering. I stedet gælder et princip om, at anbringelsen skal være omkostningsneutral for familien.

Efter servicelovens § 66 a, stk. 2, kan netværksplejefamilier således få dækket de omkostninger, der er forbundet med at have et barn eller en ung boende. Dækningen af omkostninger skal sikre, at det anbragte barn eller den unge kan indgå i familien på lige fod med familiens øvrige medlemmer. Derudover vil netværksplejefamilien efter en konkret vurdering kunne få hel eller delvis hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Desuden får barnet eller den unge tøj- og lompepenge.

Det er kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune, der har godkendt netværksplejefamilien til anbringelsen af et bestemt barn eller en bestemt ung, der dækker familiens omkostninger. Dækningen af omkostninger består af en godtgørelse for kost og logi efter servicelovens § 55, stk. 4, samt tilskud til eventuelle udgifter derudover. Godtgørelsen for kost og logi følger en fast takst, der reguleres årligt af Børne- og Socialministeriet. Godtgørelsen udbetales til alle plejefamilietyper, afhængig af barnets eller den unges alder og antallet af børn i plejefamilien.

Kommunens dækning af faste udgifter til barnets kost og logi er skattefri, forudsat beløbet ikke overstiger satser fastsat efter serviceloven, jf. ligningslovens § 9, stk. 6. Der er ikke krav om dokumentation for udgifterne.

Det er op til den anbringende kommune konkret at vurdere behovet for dækning af omkostninger ved at have barnet eller den unge boende ud over kost og logi, jf. servicelovens § 55, stk. 4, hos hver enkelt netværksplejefamilie. Der er krav om forevisning af dokumentation for udgifterne.

Afgørelser om dækning af omkostninger ved at have barnet eller den unge boende og tabt arbejdsfortjeneste kan påklages efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Kommunens dækning af nærmere bestemte udgifter i henhold til serviceloven er skattefri for modtageren, jf. ligningslovens § 7, nr. 9. Det er en betingelse, at dækningen vedrører konkrete udgifter. Det drejer sig bl.a.

om hjælp til dækning af udgifter til sygebehandling, medicin, tandbehandling og lignende, dækning af merudgifter ved forsørgelsen i hjemmet af et barn under 18 år med et fysisk eller psykisk handicap m.v.

Dækning af øvrige omkostninger uden nærmere konkretisering er ikke omfattet af skattefritagelsen efter ligningslovens § 7, nr. 9.

2.5.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser

Den nuværende adgang til skattefri dækning af netværksplejefamiliers omkostninger udover udgifter til kost og logi opleves som tidskrævende og bureaukratisk for både netværksplejefamilier og kommuner.

For at afdække det nærmere har BDO i juni 2017 for Børne- og Socialministeriet udarbejdet en rapport om kommunernes udgiftsdækning af netværksplejefamilier. Rapporten viser, at kommunerne løbende behandler et stort antal enkelt ansøgninger om godtgørelse for konkrete udgifter til netværksplejefamilier, og bekræfter, at det opleves som en administrativt tung procedure i praksis.

Det er med afsæt heri Børne- og Socialministeriets opfattelse, at der er behov for at ændre på reglerne for adgang til skattefritagelse for udgiftsdækning af netværksplejefamiliers omkostninger ud over udgifter til kost og logi, for at lette de administrative byrder for såvel netværksplejefamilierne som kommunerne.

2.5.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås at indføre adgang til skattefri dækning af netværksplejefamiliers øvrige omkostninger op til 20.000 kr. uden forevisning af dokumentation.

Dækning kan ske af de øvrige omkostninger, der efter en konkret vurdering måtte være ved at have barnet eller den unge boende, ud over det faste beløb til kost og logi. Øvrige omkostninger kan fx være løbende faste ekstra udgifter, primært til særlige behov hos barnet såsom medicin, vådliggerudstyr eller lign.

Forslaget indebærer en ændring af servicelovens eksisterende bestemmelse om dækning af omkostninger for netværksplejefamilier. Ændringen vil medføre, at det kommer til at fremgå, at netværksplejefamiliers omkostninger ved at have barnet eller den unge boende, ud over kost og logi, jf. servicelovens § 55, kan bestå af øvrige og ekstraordinære omkostninger. Omkostnin-

ger på op til 20.000 kr. pr. barn årligt vil kunne dækkes som øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation. Der henvises til bemærkningerne til forslagens § 1, nr. 9 om den foreslåede bestemmelse i § 66 b, stk. 4.

For at muliggøre skattefritagelsen for dækning af øvrige omkostninger uden nærmere konkretisering af udgiften, er der behov for en ændring af ligningslovens § 7, nr. 9. Det foreslås, at tilføje i denne bestemmelse, at dækning af øvrige omkostninger efter den foreslåede § 66 b, stk. 4, 2. pkt., i serviceloven, ikke medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Sondringen mellem øvrige og ekstraordinære omkostninger indebærer, at skattefritagelsen for dækning af ekstraordinære omkostninger som ikke er øvrige omkostninger med et fast beløb på op til 20.000 kr. pr. barn årligt fortsat vil kræve, at udgiften er nærmere konkretiseret, jf. ligningslovens § 7, nr. 9.

Der henvises til bemærkningerne til forslagens § 4, nr. 1-4.

Samtidig gives bemyndigelse til at børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om dækning af netværksplejefamiliers omkostninger ved at have et barn eller en ung boende.

Forslaget ændrer ikke ved netværksplejefamiliers ret til at få dækket udgifter til kost og logi skattefrit, samt mulighed for efter en konkret vurdering at få dækket eventuelle ekstraordinære omkostninger skattefrit, hvis omkostningerne er nærmere bestemt.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Som følge af udmøntning af aftalen om "Mere kvalitet i plejefamilier – en bedre opvækst for det anbragte barn", er der i det følgende anført de økonomiske og administrative konsekvenser af lovforslaget. Aftalen var en delaftale i den samlede satspuljeaftale for 2018-2021.

De samlede økonomiske og administrative konsekvenser af lovforslaget skønnes at medføre merudgifter på 3,8 mio. kr. i 2019, 6,9 mio. kr. i 2020 og 6,9 mio. kr. i 2021 og fremefter.

De økonomiske konsekvenser af lovforslaget skal forhandles med kommunerne.

3.1. Nye plejefamilietyper

Forslaget indebærer, at der indføres nye plejefamilietyper, der matcher forskellighederne i børnenes behov bedre end de eksisterende. De fem socialtilsyn godkender alle nye plejefamilier ud fra den nye typologi, og indplacerer løbende eksisterende plejefamilier på de nye kategorier i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn. Der henvises til bemærkningerne i punkt 2.1. ovenfor.

3.2. Afskaffelse af konkret godkendte plejefamilier

Forslaget indebærer, at kommunernes mulighed for selv at godkende en plejefamilie til et bestemt barn eller en ung fjernes. Socialtilsynene vil fremadrettet godkende alle professionelle plejefamilier og sikrer den løbende kvalitet gennem det driftsorienterede tilsyn. Forslaget omfatter ikke netværksplejefamilier, der fortsat skal godkendes af den anbringende kommune. Kommunerne har fortsat mulighed for at foretage akutte anbringelser. Der henvises til bemærkningerne punkt 2.2.

Forslaget skønnes at medføre merudgifter på i alt 0,8 mio. kr. i 2019, 1,6 mio. kr. i 2020 og 1,6 mio. kr. i 2021 og fremefter.

3.3. Tilrettelæggelse af støtten til plejefamilier

Forslaget indebærer, at der indføres et krav om, at den støtte, som kommunerne skal tilbyde plejefamilier i løbet af anbringelsen i form af supervision, råd, vejledning og efteruddannelse, skal være intensiv i begyndelsen af en anbringelse.

Forslaget indebærer, at Socialstyrelsen skal udarbejde et intensivt opstartsforløb, der stilles til rådighed for kommunerne.

Forslaget indebærer endvidere, at der indføres et krav om, at støtten skal gives af en anden person end den, der aftaler honorering og andre vilkår i plejefamilien. Der henvises til bemærkningerne punkt 2.3.

Forslaget gælder alle plejefamilietyper, herunder også netværksplejefamilier.

Forslaget skønnes at medføre merudgifter til intensivt støtte til plejefamilien i begyndelsen af anbringelsen på i alt 1,7 mio. kr. i 2019, 3,4 mio. kr. i 2020 og 3,4 mio. kr. i 2021 og fremefter.

3.4. Mere ensartet godkendelse og nyt vidensbaseret grundkursus

Forslaget indebærer, at der udvikles et koncept for de fem socialtilsyns godkendelse af plejefamilier, der skal styrke godkendelsesforløbet og sikre, at socialtilsynene har en mere ensartet praksis. Som et centralt og integreret element i det nye koncept for godkendelsen indgår også et nyt vidensbaseret nationalt grundkursus. Der henvises til bemærkningerne punkt 2.4.

Forslaget skønnes at medføre merudgifter på i alt 1,1 mio. kr. i 2019, 1,9 mio. kr. i 2020 og 1,9 mio. kr. i 2021 og fremefter.

3.5. Skattefri dækning af netværksplejefamiliers øvrige omkostninger uden forevisning af dokumentation

Den foreslåede skattefritagelse for godtgørelse til dækning af øvrige udgifter ud over kost og logi vurderes at lette de administrative byrder for kommunerne.

Den foreslåede skattefritagelse for godtgørelse til dækning af øvrige udgifter ud over kost og logi medfører ikke noget egentligt skattemæssigt mindreprovenu, idet ydelserne er udmålt under forudsætning om skattefrihed. Skattefritagelsen udgør dog en skatteudgift og vil indgå i Skatteministeriets opgørelse heraf.

4. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

5. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

6. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

7. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden 31. maj til 29. juni 2018 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

3F - Fagligt Fælles Forbund, Advokatrådet, Ankestyrelsen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, BUPL - Forbundet af Pædagoger og Klubfolk, Børn og Familier, Børnehjælpsdagen, Børnesagens Fællesråd, Børne og kulturchefforeningen, Børns Vilkår, Børnerådet, CEPOS, Cevea, Danmarks lærerforening, Den Danske Dommerforening, Dansk Erhverv, Danske Handicaporganisationer, Danske Advokater, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Industri, Dansk Psykolog Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Regioner, Datailsynet, Det Centrale Handicapråd, Dommerfuldmægtigforeningen, DUKH, Fabu, Fagligt selskab for sundhedsplejersker, Finans Danmark, FOA - Fag og Arbejde, Foreningen for ledere af sundhedsordninger for børn og unge, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen af Døgn- og Dagtilbud for udsatte børn og unge (FADD), Foreningen af Socialchefer i Danmark, Fore-

ningen af statsforvaltningsjurister, ForældreLANDSforeningen (FBU), Frederiksberg Kommune (Socialtilsyn Hovedstaden), FSR – danske revisorer, Faaborg-Midtfyn Kommune (Socialtilsyn Syd), HK, Hjørring Kommune (Socialtilsyn Nord), Holbæk Kommune (Socialtilsyn Øst), Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Kraka, Kristelig fagbevægelse, Københavns Universitet, Landsforeningen BOPAM, Landsforeningens af kvindekrisecentre – LOKK, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Landsskatteretten, Livsværk, LOS – de private sociale tilbud, Plejefamiliernes Landsforening, Red Barnet, Rådet for Socialt Udsatte, Selveje Danmark, Silkeborg Kommune (Socialtilsyn Midt), Sjældne Diagnoser, Skatteankestyrelsen, Socialpædagogernes Landsforbund, SFR Skattefaglig Forening, Syddansk Universitet, TABUKA, Ungdommens Vel, Ungdomsringen, Ungdommens Røde Kors, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet.

8. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	3,9 mio. kr. i 2019 7,3 mio. kr. i 2020 7,3 mio. kr. i 2021 og fremefter
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	
[Er i strid med de fem principper for implementering		

af erhvervsrettet EU-regulering] /[Går videre end minimumskrav i EU-regulering] (sæt X)		
---	--	--

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter gældende ret henvises der i servicelovens § 5, stk. 1, nr. 3 og 4, § 5, stk. 7, § 63 a, stk. 2, § 63 b, stk. 2 og 3, § 63 c, stk. 2, og § 194, stk. 1 til servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6 som vedrører døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger.

Som konsekvens af, at det foreslås at indføre nye plejefamilietyper i servicelovens § 66, og at nummereringen for de øvrige anbringelsessteder rykker sig som følge heraf, foreslås en konsekvensændring af servicelovens § 66, stk. 6, således at der de pågældende steder henvises til servicelovens § 66, stk. 7.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1 og til bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 4.

Der er med forslaget ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer.

Til nr. 2

Efter gældende ret kan kommunalbestyrelsen med hjemmel i § 52, stk. 3, nr. 4, træffe afgørelse om et døgnophold, jf. § 55, for forældremyndighedsindehaver, barnet o.a. Der henvises til, at døgnophold kan ske i en plejefamilie, en kommunal plejefamilie, på et godkendt opholdssted, på en døgninstitution eller i et tilbud.

Som konsekvens af, at det foreslås at indføre nye plejefamilietyper i servicelovens § 66, foreslås en konsekvensændring af servicelovens § 52, stk. 3, nr. 4, således at de nye plejefamilietyper "almene plejefamilier", "forstærkede plejefamilier" og "specialiserede plejefamilier" indsættes i opremsningen af forskellige typer tilbud, som døgnophold kan iværksættes inden for.

Med det foreslåede slettes i øvrigt "godkendt" foran "opholdssted", da alle de nævnte tilbudstyper forudsætter en godkendelse før end der kan iværksættes hjælp og støtte inden for dem.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1 og til bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 4 og 5.

Der er med forslaget ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer.

Til nr. 3

Efter gældende ret kan kommunalbestyrelsen med hjemmel i § 52, stk. 3, nr. 5, træffe afgørelse om en aflastningsordning, jf. § 55. Der henvises til, at en aflastningsordning kan ske i en plejefamilie, en kommunal plejefamilie, en netværksplejefamilie, på et opholdssted eller en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, 5 og 6.

Som konsekvens af, at det foreslås at indføre nye plejefamilietyper i servicelovens § 66, foreslås en konsekvensændring af servicelovens § 52, stk. 3, nr. 5, således at de nye plejefamilietyper "forstærkede plejefamilier" og "specialiserede plejefamilier" indsættes i opremsningen af forskellige typer tilbud, som aflastningsophold kan iværksættes inden for.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1 og til bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 4 og 5.

Der er med forslaget ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer.

Til nr. 4 og 5

Af servicelovens § 66, stk. 1, nr. 1-3, fremgår det, at børn og unge, der skal anbringes uden for hjemmet i en plejefamilie kan anbringes i plejefamilier, kommunale plejefamilier eller i en netværksplejefamilie.

Med lovforslagets § 1, nr. 4 foreslås det at indføre tre nye plejefamilietyper – udover netværksplejefamilien, der erstatter de eksisterende kategorier af plejefamilier. Netværksplejefamilien forbliver uændret og bliver med forslaget en fjerde plejefamilietype.

Det foreslås, at almene plejefamilier, jf. forslaget til ny § 66, stk. 1, nr. 1, er plejefamilier, der er godkendt til at levere en grundlæggende indsats bl.a. i form af et omsorgsfuldt familieliv, en forudsigelig hverdagsstruktur og et stort engagement til et sårbart eller udsat barn eller ung med lettere til moderate støttebehov. Almene plejefamilier kan sikre udvikling og trivsel for barnet eller den unge, håndtere omsorgsopgaver, opdragelse

og et uproblematisk eller lettere problematisk forældre-samarbejde. Almene plejefamilier kan også samarbejde med eksterne fagpersoner og understøtte iværksatte supplerende støtte- eller behandlingsindsatser. Almene plejefamilier er ikke godkendt til børn med svære problematikker. Der kan undtagelsesvist opstå behov for i en bestemt periode at indgå aftale med en almen plejefamilie om hel eller delvis erhvervsbegrænsning, hvis der er særlige forhold hos barnet eller den unge, der tilsiger dette. Det gælder eksempelvis, hvis der er tale om anbringelse af et spædbarn.

Almene plejefamilier får samme ret og pligt til at gennemføre et grundkursus og modtage henholdsvis efteruddannelse, supervision, råd og vejledning i løbet af anbringelsen, som kategorien ”plejefamilier” har i dag.

En almen plejefamilie kan fx være en familie, der kan modtage et barn, der har været udsat for omsorgssvigt pga. forældrenes begrænsede overskud til stabil omsorg og stimulering fx pga. misbrug eller psykiske vanskeligheder. Plejefamilien har almene kompetencer til at yde omsorg og støtte til barnet fx i form af en struktureret og forudsigelig hverdag, der understøtter skolegang og samvær med jævnaldrene børn.

En almen plejefamilie kan f.eks. være en familie, der kan modtage et barn, der har forsinket sproglig og motorisk udvikling som følge af forældrenes fysiske helbred, og hvor der periodevis har været begrænset overskud til omsorg og stimulering af barnet. Plejefamilien har kompetencer til at yde omsorg for barnet og yde en målrettet indsats, der bringer barnet hen imod en alderssvarende udvikling bl.a. i form af støtte til skolegang og ledsagelse til fritidsaktiviteter.

Det foreslås, at forstærkede plejefamilier, jf. forslaget til ny § 66, stk. 1, nr. 2, er plejefamilier, der er godkendt til at have børn og unge i pleje, som har moderate til svære støttebehov. Forstærkede plejefamilier har viden om børn med særlige behov og/eller børn, der viser tegn på mistrivsel. Forstærkede plejefamilier kan omsætte denne viden i plejeforholdet i hverdagen på en måde, der tilgodeser barnets særlige problemstillinger. Forstærkede plejefamilier kan i kraft af deres personlige og faglige kompetencer sikre barnet eller den unge udvikling og trivsel samt samarbejde med eksterne fagpersoner og medvirke til, at en evt. iværksat supple-

rende støtte eller behandlingsindsats i forhold til barnet følges op i hjemmet, således at barnet får de optimale muligheder for udvikling og trivsel. Det kan – i perioder - være nødvendigt med en aftale om hel eller delvis erhvervsbegrænsning, hvis der er særlige behov hos barnet, der tilsiger dette.

Forstærkede plejefamilier ligger i forhold til specialiseringsgrad og kompetencer et niveau over almene plejefamilier og et niveau under specialiserede plejefamilier. Forstærkede plejefamilier kan ligesom specialiserede plejefamilier modtage børn i pleje, der udover et behov for en hverdag i familielignende rammer også har et behov for mere specialiseret støtte eller behandling samtidig med, at de bor i plejefamilien, men forstærkede plejefamilier skal som udgangspunkt ikke selv kunne yde egentlig specialiseret støtte eller behandling. Denne skal i stedet gives af fagprofessionelle udefra som en supplerende indsats samtidig med, at barnet bor i plejefamilien. På den baggrund foreslås det, at forstærkede plejefamilier får samme ret og pligt i forhold til grundkursus, supervision og efteruddannelse som almene plejefamilier. I brugen af ordet forstærket ligger således, at anbringelsen hos plejefamilien ikke nødvendigvis er en tilstrækkelig indsats til barnet, men at der i perioder under anbringelsen kan være behov for at tilbyde plejefamilien ”forstærkning”. Forstærkningen kan for eksempel bestå i at sætte ind med ekstra støtte til plejefamilien som led i kommunens pligt til at tilbyde plejefamilier supervision, råd og vejledning i overensstemmelse med plejeopgavens omfang. Den kan også bestå i, at der i perioder sættes ind med supplerende støtte eller behandling til barnet samtidig med, at barnet bor i plejefamilien, jf. § 55 i serviceloven. I sådanne perioder kan det være meningsfuldt, at lave aftale med forstærkede plejefamilier om hel eller delvis erhvervsbegrænsning, så plejefamilien kan indgå i et samarbejde med eksterne fagpersoner om støtten eller behandlingen og følge denne op i hjemmet.

En forstærket plejefamilie kan f.eks. være en familie, der kan modtage en omsorgsvigtet ung med angstproblematikker og højt skolefravær. Plejefamilien har erfaring med og viden om unge, som har været udsat for omsorgssvigt, og kan tilrettelægge en struktureret hverdag, der tilgodeser den unge i tæt samarbejde med den unges skoletilbud og behandlingstilbud/psykolog.

En forstærket plejefamilie kan også være en familie, der kan modtage et omsorgssvigtet barn med selvskadende adfærd og selvmordstanker. Plejefamilien har erfaring og viden om børn, der har været udsat for omsorgssvigt, og kan tilrettelægge en hverdag, der tilgodeser barnet i tæt samarbejde med f.eks. psykolog.

Det foreslås, at specialiserede plejefamilier, jf. forslaget til ny § 66, stk. 3, er plejefamilier, der er godkendt til at have børn og unge i pleje, der har svære støttebehov, der har mere specialiserede behov og/eller viser tegn på mistrivsel, men som samtidig vurderes at have gavn af at bo i familielignende rammer. Specialiserede plejefamilier kan sikre barnet eller den unge udvikling og trivsel og har særlige kompetencer og kvalifikationer, som gør dem i stand til at samarbejde med eksterne fagpersoner og tilbud samt indgå i supplerende støtte og behandling i forhold til barnet. Der vil typisk være tale om plejefamilier med solid erfaring med arbejdet med udsatte børn og unge, eller som har særlige uddannelsesmæssige kvalifikationer. Specialiserede plejefamilier kan håndtere et kompliceret forældresamarbejde, og det kan være nødvendigt, at der laves aftale om hel eller delvis erhvervsbegrænsning.

Specialiserede plejefamilier, vil – som der i dag gælder for kommunale plejefamilier - have adgang til at anvende fysisk guidning og afværgehjælp efter voksenansvarslovens §§ 6 og 8 over for anbragte børn og unge med svære støttebehov. Specialiserede plejefamilier får samme udvidede ret til supervision og efteruddannelse, der i dag gælder for ”kommunale plejefamilier”, jf. § 9 i bekendtgørelse nr. 809 af 23/06/2016 om plejefamilier.

Specialiserede plejefamilier kan ligesom forstærkede plejefamilier indgå i et samarbejde med andre fagprofessionelle om supplerende støtte eller specialiseret behandling til barnet, men det kan i højere grad end for forstærkede plejefamilier forventes, at de på grund af deres særlige kvalifikationer og erfaring også kan indgå i selve behandlingen.

En specialiseret plejefamilie kan f.eks. være en familie, der kan modtage et barn med fysisk og psykisk funktionsnedsættelse. Det kunne være et barn med mental retardering og epileptiske anfald, hvor barnet bliver

udadreagerende. Plejefamilien har en særlig socialpædagogisk og sundhedsfaglig uddannelse eller indsigt i og erfaring med målgruppen, og plejefamilien kan skabe særlige skærmende rammer samt overvåge barnets epileptiske anfald.

En specialiseret plejefamilie kan også være en familie, der kan modtage et barn, der har været udsat for massivt omsorgssvigt og hvor der er behov for akutanbringelse. Plejefamilien har solid erfaring, pædagogisk uddannelse og indsigt i målgruppen, herunder særlig viden/erfaring med sorg- og krisereaktioner og svært forældresamarbejde. Plejefamilien har særlige kompetencer, som gør dem i stand til at samarbejde med andre eksterne fagpersoner, f.eks. børnehuse i forhold til at afdække barnets støttebehov.

Uanset plejefamilietype, så har den anbringende kommune en pligt til at give støtte til plejefamilien under anbringelsen i overensstemmelse med plejeopgavens omfang, jf. § 66 a, stk. 4, og lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 2.3.1, ligesom kommunen skal være opmærksom på, om der er behov for at sætte ind med supplerende støtte eller behandling til barnet under barnets ophold hos plejefamilien, jf. servicelovens § 55. Det kan fx bestå af personlig støtte, terapi eller anden behandling. Det er i den forbindelse væsentlig at støtten er helhedsorienteret, fx ved også at have fokus på inddragelse af PPR og barnets skole.

Beskrivelsen af de nye plejefamilietyper skal gøre det tydeligt for kommunerne, at der er stor forskel på de børn der i dag anbringes i plejefamilier, og at det stiller forskellige krav til plejefamiliernes kompetencer og karakteren og omfanget af den støtte, de har brug for i løbet af anbringelsen. Beskrivelsen skal også understøtte kommunernes arbejde med at matche barn og plejefamilie ved at gøre det klart, hvad der kendetegner de forskellige plejefamilietyper og de opgaver, de godkendes til at kunne varetage. Dette skal medvirke til at sikre en mere differentieret brug af forskellige plejefamilietyper hos de anbringende kommuner.

Beskrivelsen skal endvidere medvirke til, at skabe en øget bevidsthed og opmærksomhed omkring det forhold, at en anbringelse i en plejefamilie i mange tilfælde ikke vil være en tilstrækkelig indsats for et anbragt barn. Derfor skal kommunerne altid vurdere behovet

for supplerende støtte til barn og plejefamilie i forbindelse med anbringelsen og løbende som den skrider frem.

Det foreslås, at de nye plejefamilietyper erstatter socialtilsynets nuværende praksis med at godkende plejefamilier med udgangspunkt i støttebehov, der indikerer, det niveau for barnets vanskeligheder, som en plejefamilie kan godkendes til at varetage. Med forslaget skal socialtilsynene således godkende alle nye plejefamilier ud fra den nye typologi.

Med henblik på at sikre fuld implementering og indfasning af de nye plejefamilietyper, foreslås det, at socialtilsynene godkender alle nye plejefamilier ud fra den nye typologi og løbende indplacerer eksisterende plejefamilier på de nye kategorier i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn. Når socialtilsynet løbende indplacerer plejefamilier på de nye kategorier svarer en almen plejefamilie til de nuværende støttebehov 1 og 2, forstærkede plejefamilier svarer til belastningsgrad 3 og specialiserede plejefamilier svarer til belastningsgrad 4/kommunal.

Der er således ikke tale om en afgørelse, men om en omkategorisering i forbindelse med det tilsyn, der skal ske minimum en gang om året, jf. socialtilsynslovens § 7, stk. 3, hvor socialtilsynene i forvejen skal forholde sig til, om plejefamilien lever op til den kategori, den er godkendt til. Hvis socialtilsynet i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn vurderer, at en plejefamilie ikke længere lever op til forudsætningerne for den hidtidige godkendelse, så skal socialtilsynet af den grund altid foretage en ændring af plejefamiliens godkendelsesgrundlag, men dette relaterer sig ikke til selve omkategoriseringen, men til socialtilsynets opgaver i al almindelighed. En plejefamilie, der oplever ændringer i godkendelsen på baggrund af det driftsorienterede tilsyn, hvor socialtilsynet samtidig har foretaget omkategoriseringen, fx ved at blive placeret i en lavere kategori af plejefamilietyper, har således mulighed for at påklage afgørelsen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.

Til nr. 6

Efter gældende ret henvises der i servicelovens § 66, stk. 2 til servicelovens § 66 a, stk. 1, nr. 2, stk. 2, 6 eller 7, der vedrører godkendelse af tilbudstyper som konkret egnede i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung, herunder plejefamilier, netværksplejefamilier, egne værelser, kollegier eller kollegielignende opholdssteder samt efterskoler, fire fagskoler eller frie grundskoler med 8 pladser eller derunder.

Som konsekvens af, at det foreslås at opdele servicelovens § 66 a i seks forskellige bestemmelser, foreslås en konsekvensændring af servicelovens § 66, stk. 2, således at § 66, stk. 2 henviser til servicelovens § § 66 b, stk. 1, § 66 e, stk. 1 eller § 66 f, stk. 1.

Der henvises til bemærkningerne til forslagens § 1, nr. 7, 8 og 9.

Der er med forslaget ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer.

Til nr. 7 og 8

Det foreslås, at indsætte en ny overskrift før § 66 a i den gældende servicelov, så det udtrykkeligt fremgår, at forslaget om en ny § 66 a omhandler almene, forstærkede og specialiserede plejefamilier.

Ændringen er en konsekvens af forslaget om at opdele den gældende § 66 a efter indhold i seks bestemmelser.

I servicelovens § 66 a er der fastsat regler om godkendelse af plejefamilier, egne værelser, kollegier og kollegielignende opholdssteder og om kurser, efteruddannelse supervision, råd og vejledning til plejefamilier og faglig støtte til netværksplejefamilier og familier, der har adopteret et barn eller en ung, der tidligere har været i pleje i familien. Social- og indenrigsministeren bemyndiges desuden til at fastsætte nærmere regler om disse forhold.

Efter servicelovens § 66 a, stk. 1, skal plejefamilier og kommunale plejefamilier være godkendt som enten 1) generelt egnede af socialtilsynet eller 2) konkret egnede i forhold til et eller flere nærmere angivne børn eller unge af den anbringende kommune.

Ifølge § 66 a, stk. 3 skal den kommunalbestyrelse, der godkender plejefamilien som konkret egnet, jf. stk. 1, nr. 2, tilbyde plejefamilien et kursus i at være plejefamilie i forbindelse med godkendelsen.

Det foreslås at fjerne kommunernes mulighed for selv at godkende en plejefamilie som konkret egnet til et bestemt barn eller en bestemt ung. I stedet foreslås det fremadrettet at lade de fem socialtilsyn godkende alle plejefamilier med undtagelse af netværksplejefamilier, dvs. almene, forstærkede og specialiserede plejefamilier til anbringelse og/eller aflastning, og sikre den løbende kvalitet gennem det driftsorienterede tilsyn.

De ændrede regler gælder ikke netværksplejefamilier (barnets egen familie eller netværk), der fortsat skal godkendes som konkret egnet til et bestemt barn eller ung. For nærmere om de ændringer, der foreslås vedrørende netværksplejefamilier henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.2 og de særlige bemærkninger til nr. 7 og 8 under overskriften ”§ 66 b”.

Kommunerne skal når de træffer afgørelse om valg af konkret anbringelsessted vurdere om en anbringelse i en plejefamilie vil være mest hensigtsmæssig for barnet eller den unge, jf. § 68b, stk. 2. Hvis det er tilfældet kan kommunen, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, vælge mellem en plejefamilie, en kommunalplejefamilie eller en netværksplejefamilie.

Med lovforslagets § 1, nr. 8 foreslås det at kommunen ved anbringelse af et barn eller en ung i en plejefamilie skal vælge den plejefamilie, der imødekommer barnet eller den unges behov for støtte. Kommunen kan vælge én af plejefamilietyperne; almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier eller specialiserede plejefamilier.

Bestemmelsen præcisere, hvilke børn de forskellige plejefamilietyper er godkendt til at kunne varetage omsorgen for, defineret ud fra børnenes støttebehov (lette, moderate og svære).

Det bemærkes, at en almen plejefamilie ikke kan modtage et barn eller en ung i pleje med svære støttebehov. En specialiseret plejefamilie - derimod - kan godt modtage et barn eller en ung i pleje med moderate støttebehov, selvom familien er godkendt til at modtage børn og unge med svære støttebehov. Det er således ikke

altid hensigtsmæssigt, at en specialiseret plejefamilie, selvom den er godkendt til børn eller unge med svære støttebehov, modtager flere børn eller unge i denne kategori, da det kan sætte familien under et alt for stort pres, der kan få negative konsekvenser for de børn og unge, der er anbragt der. Dette bør der tages højde for i socialtilsynets godkendelse af plejefamilier til et bestemt antal pladser.

Det er ministeriets opfattelse, at mange børn og unge vil have et støttebehov, der imødekommes af en forstærket plejefamilie. Det er derfor forventningen at denne plejefamilietype på sigt vil blive den mest anvendte.

For en nærmere beskrivelse af, hvad der kendetegner de nye plejefamilietyper og de børn, de kan varetage omsorgen for, henvises til lovforslaget almindelige bemærkninger afsnit 2.1.3 og de særlige bemærkninger til § 1, nr. 4 og 5.

§ 66 a, stk. 9 er en bemyndigelsesbestemmelse, der giver børne- og socialministeren adgang til at fastsætte nærmere regler inden for bestemmelsens område.

Det foreslås at videreføre børne- og socialministerens adgang til at fastsætte yderligere regler, men at denne adgang fordeles ud på de seks nye bestemmelser alt efter indhold som konsekvens af opdelingen af bestemmelsen i seks nye bestemmelser.

Til nr. 9

Til § 66 b

Netværksplejefamilier skal, jf. servicelovens § 66 a, stk. 2, være godkendt som konkret egnede i forhold til et bestemt barn eller en bestemt ung af kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune. Efter servicelovens § 66 a, stk. 3, skal den kommunalbestyrelse, der godkender plejefamilien som konkret egnet tilbyde plejefamilien et grundkursus i at være plejefamilie i forbindelse med godkendelsen. Netværksplejefamilier kan efter en konkret vurdering, jf. § 66 a, stk. 2, få hel eller delvis hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Det fremgår af § 66 a, stk. 8, at afgørelser om dækning af tabt arbejdsfortjeneste kan påklages efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Børne- og socialministeren kan efter § 66 a, stk. 9, fastsætte nærmere regler om godkendelse af og tilsyn med netværksplejefamilier, om grundkursus til netværksplejefamilier, og om godtgørelse for samt om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste til netværksplejefamilier.

Med den foreslåede bestemmelse i § 66 b foreslås det at samle alt, der vedrører netværksplejefamiliers godkendelse, grundkursus, dækning af omkostninger ved at have barnet boende og af tabt arbejdsfortjeneste i én bestemmelse med overskriften ”*Netværksplejefamilier*”.

Der foretages ingen indholdsmæssige ændringer vedr. reglerne for netværksplejefamiliers godkendelse, grundkursus, dækning af tabt arbejdsfortjeneste eller i børne- og socialministerens adgang til at fastsætte nærmere regler vedrørende disse emner.

Det foreslåede stk. 1 om godkendelse af netværksplejefamilier svarer således til den gældende bestemmelse i servicelovens § 66 a, stk. 2, som foreslås ophævet.

Det foreslåede stk. 2 om grundkursus til netværksplejefamilier svarer til den gældende bestemmelse i servicelovens § 66 a, stk. 3, som foreslås ophævet.

Det foreslåede stk. 3 om klageadgang i forhold til godkendelsen svarer således til den gældende bestemmelse i servicelovens § 66 a, stk. 8 andet punktum, som foreslås ophævet.

Det foreslåede stk. 4, andet punktum, vedr. hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste svarer således til den gældende bestemmelse i servicelovens § 66 a, stk. 2, sidste sætning i 2. punktum, som foreslås ophævet.

Efter servicelovens § 66 a, stk. 2, 2. pkt., skal netværksplejefamilier have dækket deres omkostninger i forbindelse med barnets eller den unges ophold. Det fremgår af § 66 a, stk. 8, at afgørelser om dækning af netværksplejefamiliers omkostninger ved at have barnet eller den unge boende kan påklages efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Det fremgår af servicelovens § 66 a, stk. 9, at børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om godtgørelse efter servicelovens § 66 a, stk. 2, 2. pkt. Hjemlen er ikke udmøntet i praksis.

Det er op til den anbringende kommune konkret at vurdere behovet for dækning af eventuelle omkostninger, ud over kost og logi, jf. servicelovens § 55, hos hver enkelt netværksplejefamilie.

Kommunens dækning af omkostninger til netværksplejefamilier er skattefri, hvis godtgørelsen er til dækning af nærmere bestemte omkostninger, jf. ligningslovens § 7, nr. 9.

Med lovforslagets § 1, nr. 9, præciseres det, at netværksplejefamiliers omkostninger, ud over kost og logi, jf. servicelovens § 55, stk. 4, skal dækkes. Det foreslås endvidere, at op til 20.000 kr. kan dækkes som øvrige omkostninger. Dette muliggør, at omkostninger under denne beløbsgrænse kan dækkes skattefrit uden nærmere konkretisering.

Den foreslåede ændring skal således ses i sammenhæng med forslaget § 5, nr. 1, som vil indebære en ændring af ligningslovens § 7, nr. 9. Ændringen vil medføre, at netværksplejefamilier skattefrit og uden forevisning af dokumentation for afholdelse af udgifterne efter en konkret vurdering vil kunne få dækket øvrige omkostninger op til 20.000 kr. til barnet eller den unge ud over det faste beløb til kost og logi.

Samtidig videreføres børne- og socialministeren adgang til at fastsætte nærmere regler om dækning af netværksplejefamiliers omkostninger ved at have et barn eller en ung boende.

Der er med forslaget ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer af kommunernes praksis for dækning af netværksplejefamiliers omkostninger.

Det vil således fortsat være op til den enkelte kommune, hvordan den i praksis vil administrere dækningen af netværksplejefamiliernes øvrige omkostninger, herunder om der skal tages stilling til det i forbindelse med en anbringelse af et barn eller en ung i familien og eventuelt være en årlig genvurdering af behovet, og/eller om der kan/skal kunne ansøges om dækning af øvrige omkostninger løbende.

Kommunen vil – som i dag – kunne kræve dokumentation for at barnet eller den unge har et behov, som medfører øvrige omkostninger, samt vurdere hvor meget det kan forventes at beløbe sig til, men altså ikke efterfølgende kræve fremvisning af kvitteringer for at udgifterne er afholdt.

Det vil således stadig ikke være alle netværksplejefamilier, der vil få udbetalt et beløb til dækning af eventuelt øvrige omkostninger, men alene dem, hvor kommunen efter en konkret og individuel vurdering har fundet, at der er et behov hos barnet eller den unge, som ligger ud over det, der dækkes af kost og logi. Det kan fx være løbende faste ekstra udgifter, primært til særlige behov hos barnet såsom medicin, vådliggerudstyr eller lign. Udbetalingen til netværksplejefamilien vil kunne være månedlig og/eller evt. bestå af enkeltstående mindre engangsudbetalinger.

Forslaget ændrer ikke ved netværksplejefamiliers ret til at få dækket udgifter til kost og logi, samt mulighed for efter en konkret vurdering at få dækket eventuelle ekstraordinære nærmere konkretiserede omkostninger skattefrit. Det ændrer heller ikke ved netværksplejefamiliers adgang til at klage over afgørelse om dækning af øvrige omkostninger ved at have barnet boende samt børne- og socialministerens adgang til at fastsætte nærmere regler om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste til netværksplejefamilier

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.5.

Til § 66 c

Efter servicelovens § 66 a, stk. 4, skal den kommunalbestyrelse, som har pligt til at yde hjælp til barnet eller den unge efter reglerne i servicelovens kapitel 11 og 12, sikre, at plejefamilier, kommunale plejefamilier og netværksplejefamilier under anbringelsen løbende gennemfører den fornødne efteruddannelse, når der er truffet afgørelse om at anbringe et barn i en plejefamilie. Kommunalbestyrelsen skal endvidere sikre den fornødne supervision, råd og vejledning til plejefamilien i overensstemmelse med plejeopgavens omfang.

Med den foreslåede § 66 c, stk. 2 foreslås det, at den støtte, som kommunerne skal tilbyde plejefamilier i løbet af anbringelsen i form af supervision, råd, vejledning og efteruddannelse, skal være intensiv i begyndelsen af anbringelsen, så anbringelsen kommer godt fra start. Med intensivt menes at omfanget af den støtte, plejefamilien skal have fra kommunen under anbringelsen, skal være større i begyndelsen af anbringelsen end senere. Den intensive støtte i begyndelsen af an-

bringelsen skal bygge videre på grundkurset og klæde plejefamilierne på i forhold til mere generelle temaer, der kendetegner det at være plejefamilier, men skal også være målrettet familiens konkrete behov i forhold til det nye plejebarn, der er blevet anbragt hos dem.

Den intensive opstartsstøtte skal kun tilbydes plejefamilien det første år, de har barnet eller den unge anbragt hos dem. Den intensive opstartsstøtte skal som udgangspunkt være påbegyndt inden for anbringelsens første halve år, medmindre særlige hensyn til barnet taler imod. I de tilfælde skal opstartsforløbet senest være gennemført inden for et år fra anbringelsestidspunktet. Plejefamilierne har pligt til at modtage den intensive opstartsstøtte.

Det er ofte i den første svære tid, at plejefamilier har behov for støtte. Forslaget går derfor på, at omfordele den støtte, som plejefamilier i forvejen har ret og pligt til, ved at indføre et krav om, at den støtte, kommunen giver plejefamilien under anbringelsen, skal være intensiv i begyndelsen af anbringelsen. For at realisere forslaget foreslås det samtidig at øge omfanget af støtten til plejefamilier svarende til en ekstra efteruddannelsesdag det første år, barnet er anbragt hos plejefamilien. Det foreslås, at der på bekendtgørelsesniveau fastsættes regler for omfanget af den intensiverede støtte.

Socialstyrelsen udarbejder som led i implementeringen af lovforslaget intensivt opstartsforløb, der stilles til rådighed for kommunerne uden beregning. Opstartsforløbet bygger videre på grundkurset og baserer sig på aktuelt bedste viden. Materialet til det tæt støttede opstartsforløb sætter fokus på en række forskellige temaer, der er relevante for plejefamilier og vil også kunne anvendes af kommunerne som led i at sikre plejefamilierne løbende efteruddannelse senere under anbringelsen. Det kan fx i svære overgangsperioder, når barnet begynder i skole eller bliver teenager.

Kommunerne kan anvende det af Socialstyrelsen udviklede opstartsforløb eller et andet forløb, der er tilsvarende indholds- og omfangsmæssigt. Med henblik på at sikre ordentlig implementering af opstartsforløbene kommunalt vil det blive en betingelse for anvendelsen, at udbydere af Socialstyrelsens opstartsforløb, først har gennemført et kursus i anvendelsen af det

underliggende materiale. Der er således tale om en form for certificering for udbydere af opstartsforløb for plejefamilier. Der er hensigten at fastsætte nærmere regler herom i plejefamiliebekendtgørelsen.

Det foreslås herudover også, at præcisere i lovteksten til den foreslåede § 66 c, stk. 1, at kommunalbestyrelsens pligt til at yde hjælp til barnet eller den unge er fastsat i §§ 9 og 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

I stk. 2 præciseres det, at supervision til plejefamilier også kan bestå af løbende råd og vejledning til plejefamilien under anbringelsen. Der er således ikke tale om en udvidet rettighed for plejefamilien, men om en præcisering af, at begrebet supervision både indeholder løbende råd og vejledning samt supervision til plejefamilien fra en fagperson i kommunen, en kommunalt ansat psykolog eller en ekstern psykolog.

I stk. 3 foreslås det, at indføre et krav om, at den støtte, som plejefamilier har ret til, skal gives af en anden person end den, der aftaler honorering og vilkår med plejefamilien i forbindelse med kontraktens indgåelse. Det kan for eksempel være fagpersoner, der går under betegnelsen *familieplejekonsulenter*.

Forslaget har til formål at sikre, at der bliver en adskillelse af økonomi og supervision, råd og vejledning, så plejefamilien får et optimalt udbytte af den råd, vejledning og supervision, der modtager under anbringelsen.

Det stilles ikke nærmere krav til, hvordan kommunerne konkret skal organisere dette lokalt. Kommunerne har således frihed til at indrette ordningen på den måde, de finder passer bedst ind i den lokale organisering i øvrigt.

Forslaget ændrer ikke ved, at kommunerne fortsat kan anvende en kommunal eller ekstern psykolog til at give alle deres plejefamilier eller nogle af dem al den fornødne supervision eller dele af den. Det ændrer heller ikke ved, at kommunen kan anvende private aktører, der kan stå for eksempelvis den løbende efteruddannelse af plejefamilier.

Samtidig gives bemyndigelse til, at børne- og socialministeren kan videreføre de gældende regler om omfanget af plejefamiliers efteruddannelse, råd, vejledning og supervision samt fastsætte nærmere regler om omfanget af den intensive støtte i begyndelsen af en anbringelse og gennemførelse af kursus i det af Socialstyrelsen udarbejdede materiale, forud for udbydelse af opstartsforløb med afsæt heri.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.3.

Til § 66 d

Netværksplejefamilier og plejefamilier, der har adopteret et barn eller en ung, der tidligere har været anbragt i plejefamilien har, jf. servicelovens § 66 a, stk. 5, ret til faglig støtte, der ligger ud over retten og pligten til efteruddannelse, supervision, råd og vejledning. Støtten kan for eksempel være råd eller vejledning i starten af anbringelsesforløbet eller støtte til at forebygge og håndtere konflikter med den biologiske familie. Støtten kan bestå af samtaler med fagpersoner på området (for eksempel familieplejekonsulenter, adoptionsrådgivere, familiebehandlere, sagsbehandlere mv.), kurser eller undervisning, der kan støtte netværksplejefamilien i at imødekomme barnets eller den unges behov.

Den faglige støttes omfang og indhold fastsættes af kommunalbestyrelsen på baggrund af en konkret vurdering af den enkelte netværkspleje-/adoptivfamilies behov herfor. Det er hensigtsmæssigt at dette sker i dialog med netværkspleje-/ adoptivfamilien selv.

Børne- og socialministeren har efter servicelovens § 66 a, stk. 8, en bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler for faglig støtte til netværksplejefamilier og familier, der har adopteret et barn eller ung, der tidligere har været anbragt i pleje i familien.

Som en konsekvens af de foreslåede indholdsmæssige ændringer i den gældende § 66 a (nye plejefamilietyper, afskaffelsen af de konkrete godkendelser og krav til tilrettelæggelsen af støtten til plejefamilier) nyaffattes bestemmelsen med en videreførelse de gældende regler i servicelovens § 66 a, stk. 5. Der er således ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer i reglerne for netværksplejefamilier i forhold til gældende ret.

Til § 66 e

Efter servicelovens § 66 a, stk. 6, påhviler det den anbringende kommune at godkende egne værelser, kollegier og kollegielignende opholdssteder, hvor den unge selv råder over sin egen bolig, som konkret egnet i forbindelse med, at kommunen anbringer den unge. Egne værelser m.v. kan have visse fælles faciliteter, ligesom der kan ydes en begrænset personlig støtte til de unge på stedet.

Som en konsekvens af de foreslåede indholdsmæssige ændringer i den gældende § 66 a (nye plejefamilytyper, afskaffelsen af de konkrete godkendelser og krav til tilrettelæggelsen af støtten til plejefamilier) nyaffattes bestemmelsen med en videreførelse de gældende regler i servicelovens § 66 a, stk. 6. Der er således ikke hermed tilsigtede ændringer i forhold til gældende ret.

Til § 66 f

Efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling kan i dag anvendes af kommuner til anbringelse af børn og unge efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7, hvis skolen har et antal pladser godkendt til dette.

Skoler, der har 8 pladser eller derunder til anbringelse af børn og unge efter serviceloven, godkendes konkret som anbringelsessted for et barn eller en ung, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 7, af den anbringende kommune i forbindelse med anbringelsen. Efterfølgende omfattes skolen som anbringelsessted alene af den enkelte kommunes personrettede tilsyn med det anbragte barn og af det generelle løbende tilsyn på undervisningsområdet.

Skoler, der har 9 pladser eller derover skal godkendes af socialtilsynet som opholdssted for børn og unge, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5, eller som døgninstitution for børn og unge, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6. Socialtilsynet fører endvidere et driftsorienteret tilsyn med disse skoler. Den del af skolen, som socialtilsynet skal godkende og føre tilsyn med, er de pladser, der er godkendt til anbringelse. Socialtilsynet skal således ikke godkende eller føre tilsyn med skolen som sådan, men med skolen som anbringelsessted efter serviceloven. Skolerne er ud over det driftsorienterede tilsyn, som socialtilsynet fører med alle anbringelses-

steder for børn og unge, underlagt tilsyn på undervisningsområdet.

Efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med kostafdeling med 9 eller flere godkendte pladser undtages fra socialtilsynets godkendelse af og tilsyn med økonomiske, organisatoriske og ledelsesmæssige forhold. Disse forhold er allerede omfattet af det tilsyn, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet fører med skolerne.

Som en konsekvens af de foreslåede indholdsmæssige ændringer i den gældende § 66 a (nye plejefamilytyper, afskaffelsen af de konkrete godkendelser og krav til tilrettelæggelsen af støtten til plejefamilier) nyaffattes bestemmelsen med en videreførelse de gældende regler i servicelovens § 66 a, stk. 7. Der er således ikke hermed tilsigtede ændringer i forhold til gældende ret.

*Til § 2**Til nr. 1*

Efter gældende ret henvises der i socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 1 til de plejefamilier og kommunale plejefamilier som socialtilsynene godkender og fører driftsorienteret tilsyn med, jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 1 og 2.

Som konsekvens af, at det foreslås at indføre nye plejefamilytyper i servicelovens § 66, foreslås en konsekvensændring af socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 1, således at de nye plejefamilytyper "almene plejefamilier", "forstærkede plejefamilier" og "specialiserede plejefamilier" fremgår af bestemmelsen.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1 og til bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 4 og 5.

Der er med forslaget ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer.

Til nr. 2

Efter gældende ret henvises der i socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 2 til de døgntilbud socialtilsynet godken-

der og fører driftsorienteret tilsyn jf. servicelovens § 66, stk. 1, nr. 5-7.

Som konsekvens af, at det foreslås at indføre nye plejefamilietyper i servicelovens § 66, og at nummereringen for de øvrige anbringelsessteder rykker sig som følge heraf, foreslås en konsekvensændring af socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 2, således at der henvises til servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6-8, jf. dog § 66 f.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1 og til bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 4.

Der er med forslaget ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer.

Til nr. 3

Efter gældende ret henvises der i socialtilsynslovens § 5, stk. 8 til de plejefamilier og kommunale plejefamilier, jf. § 66, stk. 1, nr. 1 og 2 i serviceloven, hvis godkendelse bortfalder, hvis plejefamilien ikke har været benyttet til det godkendte formål i en sammenhængende periode på 3 år.

Som konsekvens af, at det foreslås at indføre nye plejefamilietyper i servicelovens § 66, foreslås en konsekvensændring af socialtilsynslovens § 5, stk. 8, således at de nye plejefamilietyper ”almene plejefamilier”, ”forstærkede plejefamilier” og ”specialiserede plejefamilier” alle fremgår af bestemmelsen.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1 og til bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 4 og 5.

Der er med forslaget ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer.

Til nr. 4

Af § 5, stk. 9, i socialtilsynsloven fremgår det, at socialtilsynet i forbindelse med godkendelsen af plejefamilier og kommunale plejefamilier skal tilbyde plejefamilien et grundkursus i at være plejefamilie.

Med lovforslagets § 2, nr. 1, foreslås det at ophæve § 5, stk. 9 i socialtilsynsloven. Stk. 10 i samme bestemmelse bliver herefter i stedet til stk. 9.

Til nr. 5

Med lovforslagets § 2, nr. 2, foreslås det at indsættes § 5 a som en ny bestemmelse i socialtilsynsloven med overskriften ”Særligt for godkendelse af plejefamilier”.

I *stk. 1* foreslås det, at socialtilsynet i godkendelsen af almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier og specialiserede plejefamilie, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, i serviceloven, skal følge et dertil udarbejdet koncept for godkendelsen, der beskriver centrale elementer i godkendelsesforløbet og indeholder redskaber til afdækning og vurdering af ansøgenes kompetencer.

Socialtilsynene inddrages tæt i arbejdet med at udvikle et egnet koncept for at sikre ejerskab, gode implementeringsforudsætninger og så socialtilsynenes erfaringer og viden bringes aktivt i spil.

Med bestemmelsens *stk. 2* foreslås, at socialtilsynet, som en integreret del af godkendelsesprocessen, skal tilbyde plejefamilien et grundkursus i at være plejefamilie. Bestemmelsen svarer i vidt omfang til den gældende § 5, stk. 9, som foreslås ophævet, jf. lovforslagets § 2, nr. 1. Som noget nyt foreslås, det dog at kurset til plejefamilier skal tilbydes som en integreret del af socialtilsynenes godkendelsesproces.

Formålet med at lade grundkurset indgå som en central og integreret del er helt overordnet at styrke godkendelsen ved at lade informationer om ansøgerne fra deltagelsen i grundkurset indgå som en del af grundlaget for vurderingen af om en plejefamilie kan opnå en godkendelse. Et andet formål er endvidere at sikre nogenlunde lige lange sagsbehandlingstider for godkendelse af plejefamilier i de fem socialtilsyn i mellem.

Kurset bliver som i dag obligatorisk for nye plejefamilier og vil således være en betingelse for at kunne blive godkendt som plejefamilie. Kravet om, at grundkurset skal have en varighed på minimum fire dage, forbliver uændret. Kurset udvikles af Socialstyrelsen.

Som det fremgår af afsnit 2.5.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er der i dag forskel på, hvorvidt socialtilsynene selv afholder kurserne til plejefamilier eller, om de tilkøber dem eksternt. Med forslaget om at indføre et koncept for godkendelsen af plejefamilier, hvori grundkurset vil være et centralt og integreret

element, har socialtilsynene mulighed for at tilkøbe ekstern bistand med henblik på at sikre kvaliteten af undervisningen. Uanset, hvem der afholder grundkurset, skal socialtilsynet sikre opfyldelse af formålet med at integrere grundkurset som et centralt element i godkendelsesforløbet, som er at styrke godkendelsesprocessen ved at lade de oplysninger om ansøgerne fra grundkurset indgå i det samlede grundlag for vurdering af, om en plejefamilie er egnet og kan opnå en godkendelse.

Som led i udviklingen af konceptet udvikles der også en række redskaber til at afdække og vurdere familiernes egnethed i forbindelse med godkendelsen. Oplysningerne om familiernes egnethed kan også bruges af den anbringende kommune og lette det svære arbejde med at matche barn og plejefamilie.

Som stk. 3 indsættes en bemyndigelsesbestemmelse, der giver børne- og socialministeren adgang til at fastsætte nærmere regler om socialtilsynets godkendelse af plejefamilier, herunder de indholdsmæssige elementer i godkendelseskonceptet og om formålet med dette. Hjemlen vil blive anvendt til at fastsætte regler om, hvilke præcise delelementer konceptet for godkendelse af plejefamilier skal indeholde fra den indledende kontakt med plejefamilien til afgørelsen om godkendelse. Det kan fx være grundkursets placering i godkendelsesforløbet og forskellige aktiviteter til afdækning af familiernes egnethed.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.

Til nr. 6

Efter gældende ret henvises der i socialtilsynslovens § 6, stk. 4 til tilbud omfattet af § 66, stk. 1, nr. 7 i serviceloven, hvis organisation, ledelse og økonomi, som socialtilsynet ikke fører tilsyn med.

Som konsekvens af, at det foreslås at indføre nye plejefamilietyper i servicelovens § 66, og at nummereringen for de øvrige anbringelsessteder rykker sig som følge heraf, foreslås en konsekvensændring af socialtilsynslovens § 6, stk. 4, således at der henvises til servicelovens § 66, stk. 1, nr. 8.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1 og til bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 4.

Der er med forslaget ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer.

Til § 3

Til nr. 1

Voksenansvarslovens § 2 vedrører lovens anvendelsesområde. Af § 2, stk. 2 fremgår, at loven ikke finder anvendelse over for børn og unge, der er anbragt på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med en kostafdeling, jf. § 66, stk. 1, nr. 7 i lov om social service.

Som konsekvens af, at der i servicelovens § 66, stk. 1 indsættes et nyt nr. 3, og nr. 3-7 herefter bliver nr. 4-8, jf. lovforslagets § 1, nr. 5, foreslås henvisningen til servicelovens § 66, stk. 1, nr. 7, ændret i overensstemmelse hermed.

Der er ikke hermed tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Til nr. 2

Voksenansvarslovens § 2 vedrører lovens anvendelsesområde. Af § 2, stk. 2 fremgår, at loven ikke finder anvendelse over for børn og unge, der er anbragt på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med en kostafdeling, jf. § 66, stk. 1, nr. 7 i lov om social service.

Som konsekvens af, at der i servicelovens § 66, stk. 1 indsættes et nyt nr. 3, og nr. 3-7 herefter bliver nr. 4-8, jf. lovforslagets § 1, nr. 5, foreslås henvisningen til servicelovens § 66, stk. 1, nr. 7, ændret i overensstemmelse hermed.

Der er ikke hermed tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Til nr. 3

Efter gældende ret henvises der i voksenansvarsloven § 6, stk. 1 og i § 8 til de kommunale plejefamilier, der er godkendt som generelt egnede efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 2, jf. § 66 a, stk. 1 nr. 1, i serviceloven vedr. henholdsvis fysisk guidning og afværgehjælp.

Som konsekvens af, at det foreslås at indføre nye plejefamilietyper i servicelovens § 66, foreslås en konsekvensændring af voksenansvarslovens § 6, stk. 1 samt i § 8 i samme lov, således at de ”specialiserede plejefamilier” erstatter betegnelsen ”kommunale plejefamilier”.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1 og til bemærkningerne til forslaget § 1, nr. 4 og 5.

Der er med forslaget ikke tilsigtet nogen indholdsmæssige ændringer.

Til nr. 4

Voksenansvarslovens § 2 vedrører lovens anvendelsesområde. Af § 2, stk. 2 fremgår, at loven ikke finder anvendelse over for børn og unge, der er anbragt på efterskoler, frie fagskoler og frie grundskoler med en kostafdeling, jf. § 66, stk. 1, nr. 7 i lov om social service.

Som konsekvens af, at der i servicelovens § 66, stk. 1 indsættes et nyt nr. 3, og nr. 3-7 herefter bliver nr. 4-8, jf. lovforslagets § 1, nr. 5, foreslås henvisningen til servicelovens § 66, stk. 1, nr. 7, ændret i overensstemmelse hermed.

Der er ikke hermed tilsigtet ændringer i forhold til gældende ret.

Til § 4

Til nr. 1

Efter gældende ret kan netværksplejefamiliers omkostninger ved at have barnet eller den unge boende dækkes skattefrit, hvis godtgørelsen vedrører udgifter til kost og logi i forbindelse med et formidlet døgnophold omfattet af servicelovens § 66 a, stk. 1 og 2, jf. ligningslovens § 9, stk. 6, eller hvis godtgørelsen er ydet efter serviceloven til dækning af nærmere bestemte udgifter, jf. ligningslovens § 7, nr. 9.

Det foreslås, at der i ligningslovens § 7, nr. 9, indsættes en henvisning til den samtidigt hermed foreslåede § 66 b, stk. 4, 2. pkt., i serviceloven, hvorefter der gives mulighed for at dække øvrige omkostninger med op til 20.000 kr. pr. barn årligt. Med forslaget vil beløb udbe-

talt i henhold hertil være skattefritaget. Det vil sige, at der kan opnås skattefri dækning af øvrige omkostninger op til 20.000 kr., uden at udgifterne er nærmere konkretiseret.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.5.3 og bemærkningerne til § 66 b, stk. 4, 2. pkt.

Sondringen mellem øvrige og ekstraordinære omkostninger indebærer, at skattefritagelsen for dækning af ekstraordinære omkostninger fortsat kræver, at udgiften er nærmere konkretiseret, jf. ligningslovens § 7, nr. 9.

Til nr. 2

Efter gældende ret er beløb, der efter serviceloven ydes af kommunen som lommepenge eller til beklædning til børn og unge under 18 år, som er anbragt uden for hjemmet, skattefri, jf. ligningslovens § 7, nr. 11.

Ligningslovens § 7, nr. 11, indeholder dog en forkert henvisning til den relevante hjemmel i serviceloven. Fejlen er opstået ved lov nr. 628 af 11. juni 2010, hvor servicelovens § 52, stk. 3, nr. 6, blev ophævet, og nr. 7-10 samtidig blev til nr. 6-9, uden at henvisningen i ligningslovens § 7, nr. 11, blev konsekvensændret.

Det foreslås at ændre denne henvisningsfejl, således at der i ligningslovens § 7, nr. 11, henvises til § 52, stk. 3, nr. 7.

Der er ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer i muligheden for skattefrit at modtage beløb, der af kommunen ydes som lommepenge eller til beklædning til børn og unge under 18 år, som er anbragt uden for hjemmet.

Til nr. 3

Efter gældende ret henviser ligningslovens § 9, stk. 6, til formidlet døgnophold efter servicelovens § 66 a, stk. 1 og 2.

Som konsekvens af, at det foreslås at flytte servicelovens § 66 a, stk. 2, til den ny § 66 b, stk. 1, foreslås derfor en konsekvensændring af ligningslovens § 9, stk. 6, 1. pkt., således at § 9 stk. 6, 1. pkt., henviser til servicelovens § § 66 a, stk. 1, og § 66 b, stk. 1.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.3 og til bemærkningerne til § 66 a, stk. 1, og § 66 b, stk. 1.

Der er ikke tilsigtet ændringer i muligheden for skattefri godtgørelse af udgifter til kost og logi i forbindelse med formidlet døgnophold.

Til nr. 4

Ligningslovens § 9, stk. 6, 2. pkt., maksimerer det beløb, der skattefrit kan godtgøres, med henvisning til satser fastsat efter serviceloven.

Ligningslovens § 9, stk. 6, 2. pkt., henviser forkert til servicelovens § 66 a, stk. 8, for satserne for godtgørelse af udgifter til kost og logi i forbindelse med formidlet døgnophold.

Henvisningsfejlen opstod ved lov nr. 647 af 8. juni 2016, hvor hjemlen til godtgørelse af kost og logi i forbindelse med formidlet døgnophold for børn og unge blev flyttet til servicelovens § 55, stk. 4, uden konsekvensændring i ligningslovens § 9, stk. 6.

Det foreslås derfor at ændre denne henvisningsfejl, således, at der i ligningslovens § 9, stk. 6, 2. pkt., henvises til satserne i servicelovens § 55, stk. 4.

Til § 5

Med stk. 1 foreslås det, at loven træder i kraft den 1. juli 2019.

Det foreslås dog i stk. 2, at de hidtil gældende regler fortsat finder anvendelse for plejefamilier og kommunale plejefamilier, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden er godkendt som konkret egnede i forhold til et eller flere nærmere angivne børn eller unge af den anbringende kommune, jf. servicelovens § 66 a, stk. 1 nr. 2, ind til anbringelsen af det eller de nærmere angivne børn eller unge ophører.

Forslaget indebærer, at alle konkret godkendte plejefamilier og kommunale plejefamilier, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden har anbragt et eller flere nærmere angivne børn eller unge, beholder deres godkendelse efter servicelovens § 66 a, stk. 1 nr. 2.

Forslaget indebærer videre, at den anbringende kommune forsat fører tilsyn med de konkret godkendte plejefamilier og kommunale plejefamilier som led i det personrettede tilsyn med de eller de anbragte børn eller unge, jf. servicelovens § 148, stk. 2.

Plejefamilien og den kommunale plejefamilies godkendelse som konkret egnet samt den anbringende kommunes tilsynsforpligtelse ophører, når anbringelsen af det eller de nærmere angivne børn eller unge ophører.

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, fordi serviceloven, socialtilsynsloven, voksenansvarsloven og ligningsloven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

